

A

SOPRONI M. KIR.

ÁLLAMI FŐREÁLSKOLA

Mc 16224

XXIV. ÉVI

ÉRTESÍTŐJE.

1898—99.

KÖZLI

WALLNER IGNÁCZ DE.

KIR. IGAZGATÓ.

SOPRONI ÁLLAMI FŐREÁLSKOLA
ÉRTESÍTŐJE
XXIV. ÉVI
1898—99.
KÖZLI
WALLNER IGNÁCZ DE.
KIR. IGAZGATÓ.

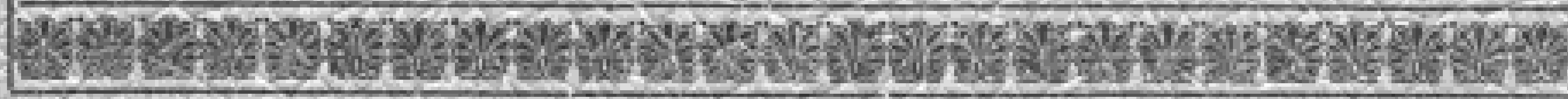
R. 163.

GYÖR,

GROSS TESTVÉREK KÖNYVNYOMTATÓ-INTÉZETE.

1899.

A SOPRONI

MAGY. KIR. ÁLLAMI FŐREÁLISKOLA

XXIV. ÉVI

ÉRTESÍTŐJE.

1898—99.

KÖZLI:

WALLNER IGNÁCZ DR.

KIR. IGAZGATÓ.

NYOMATOTT GROSS TESTVÉREKNÉL, GYŐRŐTT.

1899.

Adatok az intézet 1898—99. tanévi történetéhez.

1. A tanév megkezdése. Az 1898—99. tanévre szóló beiratkozásokat 1898. június 30-án, július 1., 2., 3., 4. és 5-én, valamint szeptember 1., 2. és 3-án végeztük. — A felvételi-, javító-, pótló- és magánvizsgákat aug. 31-én tartottuk. Az iskolaév megnyitó ünnepélye szeptember 4-én volt, 5-én közöltük a tanuló ifjusággal az órarendet, a tanintézet »Rendtartási Szabályai«-t és más tudnivalókat.

A rendes tanítás szeptember 6-tól kezdve 1899. június 13-ig folyt.

2. Istentiszteletek (vallásfelekezetek szerint), **ünnepélyek, szünnapok.**

Szeptember 4-én Veni Sancte és a tanév ünnepélyes megnyitása. Szónok: az igazgató.

Szeptember 21-én Felséges Királynénk elhunytá alkalmával gyászistentisztelet.

Szeptember 27-én Felséges királynénk gyászos elhunytá felett gyászünnepély. Szónok: Veszprémi Vilmos dr.

Október 4-én Ő Felsége nevenapján hálaadó isteni tisztelet.

November 19-én Erzsébet napján gyászistentisztelet.

Deczember 2-án Ő Felsége 50 éves uralkodása alkalmával hálaadó isteni tisztelet.

Márczius 16-án a Mensa akadémica javára concert. Szónok: Veszprémi Vilmos dr.

Április 11-én a 48-as törvények szentesítésének évfordulója alkalmával iskolai ünnepély tartatott. Szónok: Bella Lajos.

Június 8-án a koronázás évfordulója napján istentisztelet és iskolai ünnepély. Szónok: Lovag Gruppenberg Fehrentheil Henrik.

Június 29-én Te Deum és a tanév ünnepélyes bezárása. Szónok: az igazgató.

A tanítás a rendes szünnapokon kívül még a következő napokon szünetelt:

Szeptember 17-én Ő Felsége Erzsébet királyné temetése napján.

November 10-én igazgatói szünet.

Deczember 20-án délután az I. osztályozó conferentia miatt.

Január 3—15-ig a városban uralkodó kanyaró miatt a városi polgármester 1348. eln. sz. intézkedése folytán.

Február 14-én igazgatói szünet.

Márczius 16-án délután a »Mensa academica« javára rendezett concert miatt.

Április 12-én a nmélt. vallás- és közokt. m. kir. Miniszter nevenapján.

Május 15-én délután a III. ellenőrző conferentia miatt.

3. Változás a tanári karban. Kárpáti Károly dr. rendes tanár a Szegeden ujonnan felállított állami főgymnáziumhoz helyeztetett át és ugyanott az igazgatói teendők ideiglenes ellátásával bízott meg. Helyére Lovag Gruppenberg Fehrentheil Henrik, a brassói róm. kath. főgymnázium rendes tanára, hasonló minőségben neveztetett ki.

4. Helyettesítések. Bella Lajos, 53,870. sz. v. k. m. rendelettel szept. 9-től október 9-ig szabadságolt rendes tanárt szakszerűen helyettesítették: Faragó József tanár a földrajzban IV. oszt. heti 3 órával, Fleischhacker Mór Fridolin tanár a német nyelvben IV. oszt. heti 3 órával, Horváth Rezső tanár a történelemben V. oszt. heti 2 órával, Seemann Kálmán tanár a szépírásban az I. A) oszt. heti 1 órával, Török Mihály tanár a földrajzban az I. A) oszt. heti 3 órával, Veszprémi Vilmos dr. tanár a történelemben a VI. és VII. oszt. heti 2—2 órával és Vízota Gyula dr. a történelemben a III. oszt. heti 2 órával.

Mika Károly dr. tanárt betegsége miatt október 22-től december 23-ig szakszerűen helyettesítették: Wallner Ignác dr. igazgató a természetrajzban V. oszt. heti 2 órával, VI. és VII. oszt. heti 3—3 órával; Bella Lajos tanár a bölcsészetben VIII. oszt. heti 3 órával; Fleischhacker Mór Fridolin tanár a természetrajzban I. A) oszt. heti 2 órával; Vízota Gyula dr. tanár a természetrajzban I. B) oszt. heti 2 órával; Török Mihály tanár a természetrajzban II. oszt. heti 2 órával. A tornát az I. és II. osztályban Csallner Emil, a Lähne-féle intézet tornatanítója tanította.

Ezekon kívül a tanév folyamában — szabadságolás, családi ügyek, betegség és egyéb okok miatt — még 340 órát kellett helyettesíteni.

5. Látogatások. Méltóságos Zsilinszky Mihály dr. a m. tud. akad. tagja, brsz. képviselő, vallás- és közokt. m. kir. miniszt. államtitkár úr szeptember 26-án meglátogatta az intézetet.

Nagyságos Németh Antal dr. kir. tanácsos, győrtank. kir. főigazgató úr 4 ízben látogatta meg az intézetet: november hóban a rendes inspectiója alkalmával, márczius, április hónapokban és június hóban az érettségi vizsgálat alkalmával.

6. A tanév folyamán hospitált: Wallner Ignác dr. igazgató 97-szer, Bäumel Ede dr. 4-szer, Bella Lajos 3-szor, Faragó József 8-szor, Gruppenberg Fehrentheil Henrik lovag 11-szer, Fleischhacker Mór Fridolin 11-szer, Horváth Rezső 5-ször, Mally Nándor 4-szer, Mika Károly dr. 7-szer, Seemann Kálmán 17-szer, Török Mihály 9-szer, Vendl Aladár 6-szor, Veszprémi Vilmos dr. 20-szor, Vízota Gyula dr. 11-szer.

7. Ertekezlet volt: Főigazgatói 2, rendes 13, rendkívüli 11.

8. **Az állandó tanmeneten** nem történt változás.

9. **Tankönyvváltoztatás.** A jövő tanévben a következő tankönyvek változnak: II. osztályban Tomor-Váradi: Magyar olvasókönyv II. r. helyett Badics Ferencz: Magyar olvasókönyv II—III. osztályban: Tomor-Váradi: Magyar olvasókönyv III. r. helyett Badics Ferencz: Magyar olvasókönyv III. r. Hofer K: Módszeres francia nyelvtan I. r. és Salamin Leo: Francia olvasmányok helyett Valló Vilmos: Módszeres francia nyelvtan és olvasókönyv.

V. osztályban Névy: Irásművek elmélete; olvasmányok- és stilisztika helyett Riedl Frigyes: Rhetorika.

VI. osztályban Névy: Irásművek elmélete- és olvasmányok helyett Riedl Frigyes: Poetika.

10. **Fegyelmi állapot.** A már évek óta érvényben levő fegyelmi szabályzat változatlanul megmaradt; minthogy nagyobb kihágás nem történt és a tanulók magaviselete a tanév folyamán a fegyelmi szabályzatnak nagyjában megfelelt, a fegyelem elég jónak mondható. A fegyelmi büntetésekről a szülők hivatalból értesültek.

11. **Felmentések.** Az intézeti orvos bizonyítványa alapján 25 tanuló a tornázás alól-, 2 tanuló a rajz alól-, folyamodásra 73 tanuló az izraelita ünnepeken való írás- és rajzolás alól mentetett fel.

12. **Egészségügy.** »Leszner Rudolf dr. iskolaorvos, a tanév folyamán orvosilag megvizsgált 2 rossz szemű és 23 hibás testű vagy beteges tanulót, az előbbieket a szabadkézi rajz alól, az utóbbiakat a tornázás alól kért felmentésük alkalmából. Több tanulót betegségükben gyógykezelt.

A tanulók egészségi állapota általában kedvező volt, csak márczius havában betegedtek meg tömegesen influenzában. A január havi nagy kiterjedésű kanyaró és vörheny-járvány következtében intézetünk is a karácsonyi szünidővel kapcsolatosan hatóságilag két hétre bezáratott, de csak kevés ily betegedési eset volt a főreáliskola tanulói között. 57 tanuló újra oltatott. Trachomás tanuló nem volt.

13. **A VIII. osztály vizsgálatait** május 4—12-ig tartottuk.

14. **Osztályvizsgálatok.** A tornavizsgálat június 14-én, a magánvizsgálatok e hó 15-én és az I—VII. osztály vizsgálatai 16—23-ig tartattak meg.

15. **Bizonyítvány másodlat, másolat stb.**

a) Bizonyítvány másodlatot kaptak: Koprishlovits Ferencz I. A) o. 1895/6., Herczeg Lajos I. B) o. 1895/6., Schricker János V. o. 1897/8. első és másodikat, Biehler Frigyes II. o. 1891/2., I. A) o. 1890/1., Horváth József II. o. 1892/3., I. o. 1891/2., Krump Károly III. o. 1895/6., Skublics Imre III. o. 1892/3., Frim Pál IV. o. 1895/6., V. o. 1895/6. VI. o. 1896/7., Stróbl Imre V. o. 1895/6., Manninger Ottó III. 1897/8.

b) Bizonyítvány másolatot kapott: Böröczffy Jenő IV. o. 1897/8.

c) Látogatási bizonyítványt kaptak: Takács Ferencz VII. o., Rauner Mihály IV. o., Maar János I. B), Csikor László V. o. mint bejáró ingyenes magántanuló, Csikor László IV. o. mint magántanuló, Böröczffy Kálmán VI. o. 2., Horváth József VIII. o., Soós Károly IV. o. tanulók.

d) Weisz Vilmos III. o. tanulónak az 1897/8. évi »Értesítője« elmene-
teli bizonyítványul állíttatott ki.

16. Ajándékok. A nmlt. vallás- és közokt. m. kir. Miniszteriumtól: Körösi László »Egyiptom művészete« 30.284. sz.; »Magyar műtörténeti monografiák« I. II. kötet 29.971. sz.; »A magyar vörös-kereszt egyesület 1897. évi kiadványai« 2489. eln. sz. »Az országos közoktatási tanács 1898. májusban tartott összes üléseinek naplója« 4801 eln. sz.; Jókai Mór »Művei« 91—100 kötet 517. eln. sz.; »Die Bibliothek des Dichters Nic«. Zrinyi 5486—98. eln.

A nmlt. m. kir. Belügyminiszteriumtól: »A magyar utónevek névjegyzéke« 102.983. sz.

A nmlt. Földmivelésügyi Miniszteriumtól: »Magyarország geologiai térképéhez magyarázó szöveg« 9221. sz.

M. kir. földtani intézettől: »Magyarország ásványainak előfordulási helyei.«

Szabó Ferencz nagybecskereki esperes plébánostól: Weisz J. dr. »Világtörténelem« 7 kötet (csonka). Soproni gazdasági egyesülettől: »A földmivelésügyi miniszterium jelentése az 1897. évi működéséről«, Kövesdy Ferencz »Tapasztalatok a gyümölcsfa trágyázás köréből.«

A magyar Ciszterci rendtől: »Czpruság« költemény, 4554 eln. sz. V. K. M. rendelettel.

Mayer Ede szombathelyi gépgyáros urtól: »2 db. súlyzó, á 18 kg.

Füredi Róbert dr. urtól: 51 db. pénzgyűjtemény.

Matiasovics Viktor VI. oszt. tanulótól 6 db. délamerikai kigyó (borszeszben). Kocsis Gyula ispán urtól, 1 havasi nyúl. Csikor Lajos földbirtokos urtól, 1 nyolcz lábu nyúl.

Fogadják a nemesszivü adakozók hálás köszönetünket.

17. Gyűjtések. Felséges Királynénk emlékszobrára; Selmeczbányán felállítandó szabadságszoborra; az intézet »Utazási- és kirándulási alapjára;« Segélyegyesület- és beteg-szoba alapra. A kaposvári siket-némák intézete javára.

A gyűjtésekből befolyt összegeket rendeltetésök helyére juttattuk.

18. Helyiségek átengedése. A nmlt. vall. és közokt. m. kir. Miniszterium engedélyével a városi ipariskola használja az I. A) osztály helyiségét heti 8-, az I. B) o. h. heti 12-, a II. o. h. heti 10-, a III. o. h. heti 12-, a IV. o. h. heti 8-, a VII. o. h. heti 8-, a szabadkézi rajzterem h. heti 4-, a mértani rajzterem h. heti 6 órában; a városi kereskedelmi tanfolyama a VII. o. h. heti 4¹/₂, és a VIII. o. h. heti 4¹/₂ órában; a kereskedelmi és iparkamara az iparossegédek számára felállított szaktanfolyamra a mértani rajzterem h. heti 10 órában; a városi rajziskola a mértani rajzterem h. heti 4 órában; a »Soproni Francia-Angol Club« 2-szer hetenkint használhatja a VII. osztály tantermét.

A tankerületi kir. főigazgatóság engedélye folytán a posta- és távirda igazgatóság a kiadójelöltek részére tartott 6 heti tanfolyamra igénybe vette az intézet vegytani tantermét.

A »Soproni Irodalmi és Művészeti Kör« igazgató tanácsának gyűléseire igazgató átengedte a VII. oszt. tantermét.

19. **Megemlítendő**, hogy Ányos N. recitator 1899. január 25-én az ifjuság részére szavalati előadást tartott.

20. **Tanulmányi kirándulások**. I. A) osztály Fleischhacker Mór Fridolin és Gr. Fehrentheil Henrik lovag tanárokkal a városon kívül fekvő tómalomhoz és kőbányához.

I. B) osztály Viszota Gyula dr. tanár vezetése alatt 2 izben tanulmányozta a környéket.

II. osztály. Veszprémi Vilmos dr. és Mika Károly dr. tanárok felügyelete alatt a Kecsképatához.

Veszprémi Vilmos dr. és Gr. Fehrentheil Henrik lovag tanárokkal Fraknóra.

III. osztály. Török Mihály tanárral a városon kívül fekvő erdős magaslatra.

IV. osztály. Török Mihály tanárral a városon kívül fekvő erdőborította fensíkra.

V. osztály. Wallner Ignác dr. igazgató vezetése mellett a helybeli gázgyárba.

Bella Lajos és Vendl Aladár tanárokkal Fraknóra.

Wallner Ignác dr. igazgatóval a helybeli harangöntő gyárba.

Faragó József tanár vezetése alatt a jéggyárat és vízvezeték telepét nézte meg.

VI. Wallner Ignác dr. igazgatóval a gázgyárat nézték meg.

Viszota Gyula dr. tanárral Nagy-Czenkre Széchenyi István mauzoleumához; továbbá Pozsonyba a város nevezetességei megtekintésére.

Wallner Ignác dr. igazgatóval a keményítő gyárba.

» » » Zettl-féle eczetgyárba.

» » » felső-büki cukorgyárba.

Török Mihály tanárral a sörgyárba.

VII. osztály. Wallner Ignác dr. igazgató a Hillebrand-féle eczet- és liqueur-, valamint a Weisz-féle eczetgyárat mutatta be.

Bella Lajos tanárral az Eszterházy hercegi könyvtárt nézték meg.

Leszner Rezső dr. iskolaorvos és egészségtan tanára a városi kórházat szemléltette.

Faragó József, Bäumel Ede dr., Gr. Fehrentheil H. lovag és Török Mihály tanárokkal a helybeli villamtelepet nézte meg.

Mika Károly dr. tanár vezetése alatt a brennbergi kőszénbányába.

Azonkívül kisebb természetrajzi és tornakirándulásokon vett részt a tanuló ifjuság a szaktanárok vezetése alatt.

21. **Az Intézet márczius 16-án a Mensa academica javára** concertet rendezett, mely tek. Altdörfer Viktor zeneművész úr szíves közreműködésével erkölcsileg igen szép sikerű volt.

E célra a »Soproni irodalmi és művészeti kör« elnöksége egy zongorát kölcsönzött; a takarékpénztár igazgatósága 140 drb széket és a gázgyár igazgatósága 20 Auerlámpt bocsátott rendelkezésünkre.

Fogadják a szíves közreműködésért és a kölcsönadott tárgyakért legnagyobb köszönetünket.

A tiszta jövedelmet (34.75 forintot) a »Soproni takarékpénztárba, $\frac{503}{46.523}$ sz. betétkönyvbe helyeztük el.

22. **A nmlt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministerium** által 1898.. 2877. szám alatt elrendelt és a meghívott vidéki középiskolák részvétlensége miatt egyelőre elmaradt kerületi tornaversenyre gyűjtött összegek (735.50 forint) a »Soproni takarékpénztár«-ba, $\frac{123}{9123}$ sz. betétkönyvbe vannak elhelyezve.

II.

S z e m é l y z e t.

Sorszám	A tanár neve	Hány év óta szolgál?	L a k á s a
	a) Igazgató		
1	<i>Wallner Ignác dr.</i>	29	A főreáliskolai épületben
	b) Rendes tanárok		
2	<i>Bäumel Ede dr.</i>	22	Erzsébet-utca 15. sz.
3	<i>Bella Lajos</i>	23	Széchenyi-tér 19. sz.
4	<i>Faragó József</i>	5	Éles-szög 3. sz.
5	<i>Gruppenberg Fehren- theil Henrik lovag</i>	6	Orsolya-tér 5. sz.
6	<i>Fleischhacker Mór F.</i>	20	Szent-György-utca 6. sz.
7	<i>Horvát Rezső</i>	14	Baross-utca 1. sz.
8	<i>Mally Nándor</i>	21	Hosszu-sor 3. sz.
9	<i>Mika Károly dr.</i>	21	Győri vasuti indóh. 3. sz.
10	<i>Seemann Kálmán</i>	14	Erzsébet-utca 13. sz.
11	<i>Török Mihály</i>	16	Eszterházy-utca 23. sz.
12	<i>Vendl Aladár</i>	14	Kőfaragó-tér 3. sz.
13	<i>Veszprémi Vilmos dr.</i>	9	Balfi-utca 49. sz.
14	<i>Viszota Gyula dr.</i>	6	Erzsébet-utca 4. sz.

c) Egészségtan tanára és intézeti orvos:

Leszner Rezső dr., gyakorló orvos. Képesítve az egészségtanból. Tanította az egészségtant a VII. osztályban heti 2 órában. Lakik: Várkerület 85. sz. Szolgál 7 év óta.

d) **Bejáró rendkívüli tanárok:**

1. *Bothár Dániel*, ág. h. ev. főgymnasiumi tanár. Képesítve a görög és latin nyelvből. Tanított latin nyelvet az V. és VI. osztályban összesen heti 7 órában. Lakik: Mező-utca 21. sz. Tanít a főreáliskolában 3 év óta.

2. *Király Béla*, ág. h. ev. főgymnasiumi tanár. Képesítve a latin és görög nyelvből. Tanított latin nyelvet a VII. és VIII. osztályban, összesen heti 6 órában. Lakik: Csengeri-utca 15. sz. Tanít a főreáliskolában 4 év óta.

e) **Hitoktatók:**

1. *Beitl Károly*, r. kath. hittanár, káptalani segédlelkész. Tanította a r. kath. tanulóknak a hittant az összes osztályokban, összesen heti 6 órában. Lakik: Szt.-György-utca 7. sz. Tanít a főreáliskolában 4 év óta.

2. *Pollák Miksa dr.*, a soproni izraelita statusquo-hitközség rabbija. Tanította az izraelita tanulóknak a hittant az összes osztályokban, összesen heti 5 órában. Lakik: Fegyvertár-utca 7. sz. Tanít a főreáliskolában 5 év óta.

3. *Stiegler Gusztáv*, ág. h. evang. lelkész. Tanította az evang. hittant az I—IV. osztályban, összesen heti 4 órában. Lakik: Templom-utca 17. sz. Tanít a főreáliskolában 18 év óta.

4. *Zábrák Dénes*, ág. h. evang. lelkész. Tanította az evang. hittant az V—VIII. osztályban heti 2 órában. Lakik: Templom-utca 12. sz. Tanít a főreáliskolában 15 év óta.

f) **Énektanító:**

Vendl Aladár, rendes tanár. Tanította az éneket az összes osztályokban heti 6 órában.

g) **Iskolaszolgák:**

1. *Szántó Sándor*, a ki a házmesteri teendőket is végzi. Lakik a főreáliskolai épületben.

2. *Wabel Pál*, lakik a főreáliskolai épületben.

3. *Weissböck György*, lakik: Balfi-utca 25. sz.

Fűtő: *Schaller Mátyás*.

III.

A tanárok tudományos és irodalmi működése.

Bäumel Ede dr.: Néhány közlemény a »Zeitschrift für mathematischen und physikalischen Unterricht.«

Bella Lajos: »Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város régészeti társulatának 1898. évi jelentése.«

Faragó József: Cikksorozat az elektromos világításról a »Soproni Napló«-ban. A soproni gáz időnkénti megvizsgálása.

Horvát Rezső: Értekezés latin nyelven »A francia segédigék és azok conjugatiójának származása a latinból.«

Mally Nándor: Felolvasás »Mozartról«. Tárczacikkek a helyi lapokban.

Mika Károly dr. »A császármadár természetrajzi leírása«. »A fácán és vadászata« (Vadászlap). — Diezel: Az apróvad vadászata. — Több kisebb szakszerű közlemény a »Vadászlap«-ban.

Seemann Kálmán: Felolvasás »A román stílről« a Képzőművészeti Körben; továbbá ezen kör tavaszi műkiállításán 4 eredeti akvarell-tájképpel s 11 czeruza-rajzzal vett részt.

Vendl Aladár: Diezel-Mika. »Az apróvad vadászata« című műben előforduló versek egyrészét fordította, illetőleg átdolgozta.

Veszprémi Vilmos dr.: Az ifjuság gyászünnepségén emlékbeszédet tartott a boldogult Királyné fölött; ugyancsak a márczius 15-iki ifjusági ünnepen a márcziusi napok jelentőségét méltató szónoki beszédet tartott.

Viszota Gyula dr.: Dunántúl-Tiszántúl (Budapesti Hirlapban). Régi magyar közmondások (Magyar Nyelvőr 1898. nov.). Margalits Ede: »Magyar közmondások és közmondásszerű szólások« cz. művének ismertetése (Magyar Kritika II. 7. sz.). Felszólalás (Országos középiskolai Tanáregyesületi Közölny.). Kugler »Emléklap a Széchenyi-szobor leleplezésére« cz. mű ismertetése (Irodalomtörténeti Közlemények II. füzet.) (Magyar Kritika II. 15. sz.). A soproni Képzőművészeti Kör II. műkiállítása (Műcsarnok 1899. 17. sz.) Feszler hatása Kisfaludy Károlyra. (Irodalomtörténeti Közlemények).

Leszner Rudolf dr.: »Tornaverseny«, »Szeszes italok és az ifjuság«, »Az ördög bibliája« című dolgozatokat tett közzé az »Ifjuság és Egészség« című folyóiratban, azonkívül több cikket a helyi lapokban.

IV. A rendes tan-

Sorszám	A tanár neve	Képesítése	I. A)	I. B)	II.	III.
1.	Wallner Ignác dr.	vegytan természetrájk	—	—	—	—
2.	Bäumel Ede dr.	természettan matematika	—	számt. 3	—	számt. 3
3.	Bella Lajos	földrajz történelem	—	—	—	tört. 3
4.	Faragó József	matematika természettan ábr. geometria	—	—	számt. 4	—
5.	Gruppenberg Fehren- theil Henrik lovag	magyar német	szépirás 1	—	—	magy. 3 német 3
6.	Fleischhacker Mór Fridolin	német magyar gyorsírás	magy. 6 német 4	—	—	—
7.	Horvát Rezső	német francia latin	—	—	—	francia 5
8.	Mally Nándor	matematika ábr. geometria	geom. 5	geom. 5 szépirás 1	szépirás 1	geom. 2
9.	Mika Károly dr.	természetrájk vegytan	termr. 2	termr. 2	termr. 2	—
10.	Seemann Kálmán	szabadkézi rajz geom. rajz	—	—	geom. 5	szabk. r. 2
11.	Török Mihály	matematika természettan tornázás, gyors	számt. 3	—	földr. 3	termt. 3
12.	Vendl Aladár	magyar francia	földr. 3	—	—	—
13.	Veszprémi Vilmos dr.	magyar német	—	—	magy. 5 német 4	—
14.	Viszota Gyula dr.	magyar német tornázás	—	magy. 6 német 4 földr. 3	—	—

tárgyak felosztása.

IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Heti óraszám	Osztályfőnök	Megjegyzés
vegytan 2	vegytan 2	vegytan 3	—	—	7	—	Igazgató, a vegytani szertár őre.
—	—	—	termitt 4	math. 3 termitt 5	18	—	A természettani szertár őre.
földr. 3	tört. 3	tört. 3.	tört. 3	—	15	—	A földrajzi-, érem-, és régiségtár őre. Az ipariskola igazgatója.
—	math. 5 ábr. geo 2.	—	math 4 ábr. geo. 2	—	17	VII.	A főreáliskolai segélyegyesület titkára. <i>stanári könyvtár őre.</i>
német 3	magyar 3	—	magyar 3	—	16	III.	
—	—	—	német 2	német 2	14	I A)	Ertekezleti jegyző.
—	német 3	német 3 francia 3	francia 3	—	17	—	A IV—VIII. oszt. ifjúsági könyvtár őre.
—	—	ábr geo. 2	—	ábr geo. 2	18	—	A mértani szertár őre. A szakrajztanfolyam igazgatója.
—	termr. 2	termr. 3	termr. 3	bölcs. 3	17	VIII.	A természetrajzi- és tornaszertár őre. Tornatanár I—II. oszt.-ban (9 óra).
geom. 2 szabk. r. 2	szabk r. 2	szabk. r. 2	szabk. r. 2	szabk. r. 2	19	IV.	A szabadkézi rajz szertár őre
math. 4	—	math 4	—	—	17	VI.	Az I—III. oszt. ifjúsági könyvtár őre. Tornatanár III—VIII. oszt.-ban (9 óra.) Gyorsírást (2 óra.) Tandíjkezelő. Segedkezik az igazgatói irodában.
francz 5	francz 4	—	—	magyar 3 francia 3	18	V.	Énektanár I—VIII. oszt.-ban (6 óra).
magy. 3	—	—	—	tört 3	15	II.	Módszeres értekezl. jegyz.
—	—	magyar 3	—	—	16	I B)	A »Berzsenyi kör« vezetője.

Tananyag.

I. osztály.

Osztályfőnök: I. A) *Fleischhacker Mór Fridolin*, I. B) *Viszota Gyula dr.*

Kath. hittan. Heti 1 órában tanította Beitl Károly. Tankönyv: A Szt.-István-társulat által kiadott »Középkatekizmus.« Elvégzett tananyag: A hit. Az apostoli hitvallás 12 ágazata. Isten tizparancsolata.

Ág. h. ev. hittan. Heti 2—2 órában tanította az I. és II. osztályban Stiegler Gusztáv. Tankönyv: Bereczky Sándor: »Bibliai történetek.« Elvégzett tananyag: Az új szövetségi bibliai történetek.

Izraelita hittan. Heti 2 órában tanította az I. és II. osztályban Pollák Miksa dr. Tankönyv: Csukási és Schön: »Hittan« I. rész. Elvégzett tananyag: Józsuától Salamonig. Az imakönyvből: A hétköznapi, szombati és ünnepi imák és szertartások.

Magyar nyelv. Heti 6—6 órában tanították: Fleischhacker M. Fridolin. az I. A) és Viszota Gyula dr. az I. B) osztályban. Tankönyv: Halász J. »Magyar Nyelvtan« és Badics F. »Magyar Olvasókönyv I. r.« Elvégzett tananyag: 1. Nyelvtan: Olvasztás alapján a hangtan. Mondatrészek. Beszédrészek. 2. Olvasmányok: A deákot erővel királylyá teszik. Krisztus és a szegény juhász. A hún és a magyar nemzet eredete. A húnok Pannóniában. A Katalauni ütközet. Etele halála és a hún birodalom felbomlása. A magyarok az őshazában. Álmos vezér választatásáról. Honfoglalás. Az augsburgi veszedelem. Botond párbaja. A Hortobágy. Madárvilág az Al-Dunán. A komp. Pusztai élet Kecskemét vidékén. A vásár meg a búcsu. Furesa faluk. A trójai háború. A háború előzményei. Achilleus. Trója elfoglalása. Odysseus vándorlásai. 3. Versek: Szülőföldem szép határa. Honfidal. A tetétleni halmon. A puszta télen. A haza. Kőműves Kelemenné.

Német nyelv. Heti 4—4 órában, tanították: Fleischhacker M. Fridolin az I. A) és Viszota Gyula dr. az I. B) osztályban. Tankönyv: Fleischhacker-Kárpáti »Német Nyelvtan« és »Német Olvasókönyv I. r.« Elvégzett tananyag: I. Nyelvtan: A hangtan olvasztás alapján. Az egyszerű mondat. Mondatrészek. Beszédrészekből a névszók. 2. Olvasmány: Erfahrung macht klug. Der Hirsch

im Walde. Der Rabe und der Fuchs. Der Hase und die Schnecke. Der Fuchs und die Katze. Ein Gespenst. Edle Rache. Wo nichts ist, kommt nichts hin. Die Herde. Phrixus und Helle. Jason. Die Argonauten. Die Argonauten gelangen nach Colchis. Medeas Hilfe. Jason gewinnt das goldene Vlies. Jung Siegfried. Wie Siegfried verrathen wird. Die Eiche. Die Donau. 3. Versek: Gefunden. Huhn und Taube. Des Knaben Berglied. Der Esel und der Hase. Der Eislauf. Kampf des Winters mit dem Sommer.

Földrajz. Heti 3 órában tanították Vendl Aladár az I. A), Vizota Gyula dr. az I. B) osztályban. Tankönyv: Cherven Flóris dr. és Schneider János »Egyetemes Földirati Tankönyv reálisk. számára« I. kötet. Tananyag: A földrajzi fogalmak elsajátítása után: A magyar királyság és Európa többi államainak ismertetése különös tekintettel természeti viszonyaikra. Kézi térképül Kogutowitz Manó »Földrajzi atlasz«-a.

Természetráajz. Heti 2 órában tanította Mika Károly dr. Tankönyv: Báthory Nándor »Állat-növénytan« I. rész. Tananyag: A virágos növények részei. Gyümölcsfajok. Az emberi test váza, ezen alapon a házi és a ház körül tartózkodó állatok összehasonlító leírása. Fenyőfák. Mezei-, erdei és vízi állatok. Egyes fontosabb virágos növényalakok bemutatása. Házi szárnyasok. A tanítás szemléltető volt. Természetráajzi kirándulások.

Mathematika. Heti 3 - 3 órában tanították I. A) osztályban Török Mihály és I. B) osztályban Bäumel Ede dr. Tankönyv: Gerevich Emil dr. és Orbók Mór »Számtn«. Elvégzett tananyag: A négy alapművelet egész számokkal, tizedes és közönséges törtekkel. Métermérték-rendszer. A számok oszthatósága. Közönséges és tizedes törteknek egymásra való átalakítása. Időszámítás.

Rajzoló geometria. Heti 5—5 órában tanította, az I. A) és I. B) osztályban Mally Nándor. Tankönyv: Kiss E. János. »A geometriai alaktn elemei«. Planimetria. Elvégzett tananyag: A pont és vonalak, utóbbiak tájái, irányok. A pont s egyenes viszonya. Az egyenesekre alkalmazott alapműveletek. Méterrendszer. Egyenesek viszonya, a szög. A kör és fokok. A szögek felosztása és alapműveleteik. A síkidom. Három-, négy- és sokszögek, átlók, kerületi, középponti és külső szögek. Csillagidomok. A kör és részei, egyenesei. Az ellipsis. A síkidomok symmetriája, összeillősege, hasonlósága és egyenlősege. Kerület- és területszámítás. Az elméleti részszel parallel haladó rajzoló óráknak az egyenesekből, tört, vegyes, majd csupán köríves vonalakból képezett geometrikus síkornamentek voltak tárgyai, tekintettel a rajz- és festőszerek használatának begyakorlására.

Szépírás. Heti 1—1 órában tanította az I. A) osztályban Gruppenberg Fehrentheil Henrik lovag, a B) osztályban Mally Nándor. Előbb a német, azután a magyar folyóírás.

Tornázás. Heti 2—2 órában két csapatban (A) és B) oszt.) tanította Mika Károly dr. Tananyag: Katonai gyakorlatok. Egyszerű szabadgyakorlatok. Csapatornázás a szereken. Játék és kirándulások.

II. osztály.

Osztályfőnök: *Veszprémi Vilmos dr.*

Kath. hittan. Heti 1 órában, tanította Beitl Károly. Tankönyv: A Szt-István-társulat által kiadott »Középkatekizmus.« Elvégzett tananyag: Az anyaszentegyház 5 parancsolata; a bűn és különböző nemei; keresztény erény és tökéletesség; malaszteszközök.

Ag. evang. hittan. Lásd az I. osztálynál.

Izrael. hittan. Lásd az I. osztálynál.

Magyar nyelv. Heti 5 órában tanította Veszprémi Vilmos dr. Tankönyv: Halász Ignác »Magyar nyelvtan« és Tomor-Váradí »Magyar olvasókönyv«. Elvégzett tananyag: Nyelvtan. A beszédrészek mondatbeli szerepe. A határozók. Az összetett mondat szerkezetek tárgyalása. A szórend. A helyesírási szabályok összefoglalása. Olvasmányok: Az első nap az iskolában. A darvak téli tanyája. A hangyák. A gyöngyhalászat Ceylonban. Széchi Dezső. Nagy Lajos mint életmentő. A nándorfehérvári diadal. A kenyérmezei diadal. A mohácsi vésznap. Budavára a XV. században. Spárta, Lykurgos alkotmánya. Athén. Solon alkotmánya. Krózus. Költemények: Kont, Hunyadi, Szilágyi Erzsébet, Hunyady László, Mátyás a szántó, Rozgonyiné, Coriolán.

Német nyelv. Heti 4 órában tanította Veszprémi Vilmos dr. Tankönyv: Fleischhacker-Kárpáti. »Német nyelvtan« és »Olvasókönyv II. r.« Elvégzett tananyag: Nyelvtan. Az egyszerű mondat és mondatrészek ismétlése. Az összetett mondat. A mellékmondat szórendje. A particulák. Olvasmányok: Die olympischen Spiele. Achilles. Patroclos. Hectors Tod. Priamos und Achilles. Der kranke Löwe. Ehre das Alter. Eile mit Weile. Die Sagen von Siegfried. a) Siegfried wird hörnen; b) Siegfried besiegt den Riesen Kuperan; c) Siegfried tödtet den Drachen; e) Kriemhilde wird Siegfrieds Frau. Frau Hütt. Der Nil. Alexander der Grosse: a) Alexanders Jugendjahre; b) Alexander König von Medien; c) Alexanders weitere Siege und sein Tod. Költemények: Die wendelnde Glocke. Der Hirsch und der Fuchs. Der gute Kamerad. Die Rache. Die Rache der Schwalbe. Heidenröschen.

Földrajz. Heti 3 órában tanította Török Mihály. Tankönyv: Cherven Flóris dr. és Schneider János »Egyetemes földirati Tankönyv reálisk. számára« II. köt. Tananyag: Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália földrajza, különös tekintettel hegy-, víz- és néprajzi viszonyaira. Kézi térképül Lange-Cherven »Földrajzi atlasz«-a és Kogutowitz Manó »Földrajzi atlasz«-a. Segédeszközül a Horváth-féle térképvázlatok.

Természetráajz. Heti 2 órában tanította Mika Károly dr. Tankönyv: Báthory Nándor dr. »Allat és növénytan« II. rész. Tananyag: A majmok, tengeri emlősök, foghéjasok, erszényesek; az összes madár rendek; csuszómászók; kétélűek; kiválóbb csontos és porcós halak; végül a csigák, kagylók, rákok, pókok, százlábuak, rovarok, férgek, túskebőrűek, tömlős állatok s vég-lények nevezetesebb képviselőinek szemléltető ismertetése. A lombos fák és

bokrok rovarjaikkal egyetemben tárgyalattak. A földrajzi oktatás kiegészítéséül a megfelelő állatok és növények. Bogár- és növénygyűjtés.

Mathematika. Heti 4 órában tanította Faragó József. Tankönyv: Gerevich Emil dr. és Orbók Mór: »Számítás«. Elvégzett tananyag: A számítás gyorsítása. Régi és új mértékek és pénzek ismertetése és összehasonlítása. Rövidített számolási műveletek. Arányosság. Olasz gyakorlat. Százalékszámítás és ennek alkalmazása az iparban és kereskedelemben. Arányok és aránylatok. Egyszerű hármasszabály.

Rajzoló geometria. Heti 5 órában tanította Seemann Kálmán. Tankönyv: Kiss E. János. »A Geometriai alakzatok Elemei. II. rész: Stereometria. Pontok, egyenesek és síkok a térben és ezek viszonya. Testszögek és a test. A geometriai és szabályos testek hálói. A testek egyenlősége, hasonlósága, összeillősége, szimmetriája. Felület- és köbtartalomszámítás. A geometriai testeknek és szimmetrikus metszéseiteknek axonometrikus ábrázolása a saját árnyék feltüntetésével.

Szépíráás. Heti 1 órában tanította Mally Nándor. Rendirás, a nagy és kis blokkbetűk.

Tornázás. Heti 2—2 órában tanította Mika Károly dr. Tananyag: Katona és rendgyakorlatok bottal és súlyzóval. Szergyakorlatok csapatokban. Játékok és kirándulások.

III. osztály.

Osztályfőnök: *Gruppenberg Fehrentheil Henrik* lovag.

Kath. hittan. Heti 1 órában tanította Beitl Károly. Tankönyv: Roder Alajos »Bibliai történet«. Elvégzett tananyag: Az ó- és újszövetség.

Ág. h. ev. hittan. Heti 2—2 órában tanította a III. és IV. osztályban Stiegler Gusztáv. Tankönyv: Schmiedt Károly »Keresztyén Vallásban«. Elvégzett tananyag: Rövid bibliai bevezetés, a tízparancsolat és apostoli hitvallás.

Izraelita hittan. Heti 2 órában tanította a III. és IV. osztályban Pollák Miksa dr. Tankönyv: Csukási és Schön: Hittan II. rész. Elvégzett tananyag: A birodalom kettészakadásától Dániel prófétáig. A bibliából: Mózes III. és V. könyvéből való szemelvények.

Magyar nyelv. Heti 3 órában tanította Gruppenberg Fehrentheil Henrik lovag. Tankönyv: Halász Ignác: »Rendszeres magyar nyelvtan« és Tomor-Várady: »Olvasókönyv III kötet. Elvégzett tananyag: a) A rendszeres nyelvtan egészen. b) Levelek és polgári ügyiratok. c) Olvasmányok: A mohácsi csata. A mohácsi vész után. Buda elfoglalása a törökök által 1541. Eger ostroma. A szigetvári védelem. Pázmány Péter. Bethlen Gábor mint fejedelem. Bethlen Gábor halála és jellemzése. Zrínyi a költő. Zrínyi Péter. Buda visszavétele a törököktől. A szentgotthárdi ütközet. A trencsényi vereség. II. Rákóczy Ferencz halála. Visszatekintés a perzsa háborúkra. Perikles. A peloponneszusi háború. Továbbá a következő költemények, melyek emléztettek is: A magyaroknak három szent szava. Mohács. Zrínyi dala. Rákosi szántó a török alatt. Szent sír. Nemzeti dal.

Német nyelv. Heti 3 órában tanította Gruppenberg Fehrentheil Henrik lovag. Tankönyv: Fleischhacker-Kárpáti: »Német nyelvtan« és »Olvasókönyv III. rész«. Elvégzett tananyag: a) A mondattan befejezése, behatóan a mellé és alárendelt mondatok, az igeidők és módok használata Sajátos német kifejezések és synonymák egybeállítása. b) Olvasmányok: Die Schlacht bei Marathon. Die Perser und die Griechen bei Thermopylae. Das Todte Meer. Die Fabel vom Affen. Vom Glück. Die Glieder des menschlichen Leibes. Lykurg und Solon. Antigone. König Stephan der Heilige. Der Plattensee. Die Heilige Grabkirche in Jerusalem. Az oroszán és az egér. Három kívánság. A buzakalászok. A becsületes ember megtartja szavát. Továbbá a következő költemények, melyek emléztettek is: Die Schwalben. Der kleine Hydriot. Zufriedenheit. Gott der Erhalter.

Franczia nyelv. Heti 5 órában tanította Horvát Rezső. Tankönyv: Hofer Károly »A Franczia Nyelv Módszeres Tankönyve« I. r., Salamin Leo »Franczia Olvasmányok«. Elvégzett tananyag: Az olvasás szabályai. A névelő. A főnevek viszonyítása. A részelő névelő. Az avoir és être segédigék és az igék rendes ragozása állító, tagadó, kérdő és kérdő-tagadó alakban. Az igék körülírt ragozása aller, venir és devoir igékkel. A melléknév nőneme, fokozása. A névmások. A főnevek neme. Az élő lényeket jelentő főnevek nőnemének képzése. A melléknév helye.

Olvasmányok: Le corps de l'homme. La fourmi. Le castor. L'âne dans la peau de lion Zénon. Thémistocle. Les vêtements. Dumoulin. Marie-Antoinette. Le petit Chaperon Rouge. Le petit Poucet. Könyv nélkül is: L'hirondelle. La moisson. L'araignée et le ver-à soie. L'été. Le lierre et l'arbuste. Les saisons. Le petit Pierre. L'hirondelle.

Történelem. Heti 3 órában tanította Veszprémi Vilmos dr. Tankönyv: Gaál és Helmár »Magyarország története«. Elvégzett tananyag: A magyarok eredete, vándorlása; honfoglalás. A királyság története az Árpádház kipusztultáig. A magyar házakból származott királyok Mátyás haláláig. A jagellók. I. Ferdinand és Szapolyai, Miksa, Rudolf és II. Mátyás, II. Ferdinánd, III. Károly haláláig, Mária Theréziától az 1867-iki kiegyezésig.

Természettan. Heti 3 órában tanította Török Mihály. Tankönyv: Schmidt Ágoston dr. »Fizika és fizikai földrajz«. Elvégzett tananyag: A szilárd-, cseppfolyós- és légnemű testek mechanikája. Hőtan. Hangtan. Fénytan. Mágnesség és elektromosság. A föld mint világtest. A földgömb száraza, vize és légköre.

Mathematika. Heti 3 órában tanította Bäumel Ede dr. Tankönyv: Gerevich Emil dr. és Orbók Mór »Számítan«. Elvégzett tananyag: Az összetett hármasszabály; egyszerű kamatszámítás; tőkével egyesített kamat. — Értékpapír-, állampapír- és váltószámítás. — Kamatos-kamatszámítás. Határidőszámítás. Arányos osztás. — Elegyítés-számolás. Lánccszabály. Arany- és ezüstárúkra és érmekre vonatkozó számítások.

Rajzoló geometria. Heti 2 órában tanította Mally Nándor. Tankönyv: Kiss E. János. Constructiv Planimetria. Elvégzett tananyag: Pontok, egyenesek, a kör. Egyenesek alaplíműveletei. Különböző szögek szerkesztése és alaplíműveletei. Parallel és merőleges egyenesek construálása. Három- és négyszögek

alakítása. A körbe irt és körön kívül irt sokszögek. Arányosság, hasonlóság, összeillőség. A síkidomok kisebbítése, nagyobbítása. A geometriai középarányok. Kisebbitett mértékek. Terület-átalakítások. Pythagoras tétele. Területosztások.

Szabadkézi rajz. Heti 2 órában tanította Seemann Kálmán. Tömeges tanítás az iskolatáblán készült minták nyomán. Ives, hajlított, hullámos és csigás vonalak. Görbevonallú kombinációk a négyzet- és körben. A szintan elemei. Stilizált növénylevelek és virágok rajzolása, festése. Egyszerűbb sáv-ékítmények. Emlékezésből való gyakorlatok.

Tornázás. Heti 2 órában tanította a III. és IV. osztályban Török Mihály.

A) *Rendgyakorlatok.* a) katonai rendgyakorlatok a m. kir. honvédségi »gyakorlati szabályzat« szerint: sorfelállítás, igazodás, fedezés, fordulatok helyben és járásközben, rendek- és kettős rendekbe fejlődés, kanyarodás.

b) Tornázási rendgyakorlatok: sornytítások, mellé-, elé- és mögésorakozás, körzések, kör-, szög-, csiga-, kigyó- és ellenvonulások, kanyarodások $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ és a közép körül.

B) *Szabadgyakorlatok.* 1. Az állások (kivéve a vivóállást) és a fekvések; 2. a tagszabadgyakorlatokból az egyszerű és könnyebb összetett mozgások. E gyakorlatok könnyű kéziszerekkel is végzendők (fabot, rúd, súlyzók); 3. tovább haladási gyakorlatok: a járások (különös tekintettel a katonai járásra) műjárások, futás, (fokozatosan 6 - 10 perczig) és egyszerű szökdelések; a társas szabadgyakorlatok kettesével és hármásával.

C) *Szergyakorlatok.* Magas- és távolugrás, mélyugrás (egy testmagasságnyirol). Rohamugrás, lengő kötélugrások, bakugrás, vegyes ugrások a kápákkal ellátott lovon. Mászás függélyes és rézsútos póznán, kötélen. Gyakorlatok függésben a rézsútos és vízszintes létrán, alacsony nyujtón vegyes függésben és támaszban, korlátton feszítő és mély támaszban és függésben, gyürühintán függésben.

D) *Játékok.* Labda- és társasjátékok. Tornászati kirándulások.

IV. osztály.

Osztályfőnök: *Seemann Kálmán.*

Kath. hittan. Heti 1 órában tanította Beitl Károly. Tankönyv: Pokorny Emánuel: »Kath. Szertartástan«. Elvégzett tananyag: Szent helyek és egyházi készletek; az istentisztelet szent cselekményei; a szent idők.

Ag. h. ev. hittan. Lásd a III. osztálynál.

Izraelita hittan. Lásd a III. osztálynál.

Magyar nyelv. Heti 3 órában tanította Veszprémi Vilmos dr. Tankönyv: Négyessy: »Stiliztika« és »Olvasókönyv«, Arany: »Toldija«, magyarázta Lehr Albert. Elvégzett tananyag: a) A Toldi-monda. A stilusról általában. A stil hangbeli, grammatikai és aesthetikai sajátosságai. Synonymák. Barbarismusok és idiotismusok jegyzéke. A vers- és rímtan. b) Olvasmányok: Toldi mind a tizenkét éneke. Kis-Kúnság. Kont. A koldusgyermek. Paraenesis. Mátyás király. Költemények a verstan elméletéhez.

Német nyelv. Heti 3 órában tanította Gruppenberg Fehrentheil Henrik lovag. Tankönyv: Fleischhacker-Kárpáti: »Német nyelvtan« és Olvasókönyv IV. rész. Elvégzett tananyag: a) A rendszeres nyelvtan egészen. b) Olvasmányok: Apollo. Minerva. Mars. Neptun. Notburga. Der ewige Jude. Aus dem Volksbuche des Dr. Faust. Die Kreuzzüge Der Rheinfall. Die Römer in Ungarn. Die Erfindung des Buchdruckes Die Bernhardiner Hunde. Der kluge Richter. Der Ring des Polykrates. Die Freundschaft. Das Thermometer. Der Cid. Továbbá a következő költemények, melyek emléztettek is: Wilhelm Tell. Erbkönig. Friedesglück. Das Erkennen. Die Bürgschaft.

Franczia nyelv. Heti 5 órában tanította Vendl Aladár. Tankönyv: Hofer Károly: »A Franczia Nyelv Módszeres Tankönyve« II. rész. Salamin Leo: »Franczia olvasmányok«. Végzett tananyag: A határozott, határozatlan részelő névelő használata. Az igeidők képzése. A szenvedő-, visszaható- és rendhagyó igék ragozása. Hiányos és személytelen igék. A bővített mondat (jelző, tárgy, határozó). Szóképzés.

Olvasmányok: Crésus. Voyage de Cyrus. Les Tarquins. Apothéose de Romulus. Költemények (könyv nélkül is). Les saisons. Le colimaçon. Le rossignol et le prince. Le corbeau et le renard. La cloche.

Földrajz. Heti 3 órában tanította Bella Lajos Tankönyv: Cherven dr.: »Az Osztrák-Magyar Monarchia Földrajza« és Schneider J.: »Európa államainak rövid ismertetése«. Elvégzett tananyag: A magyar királyság alkotó részei, közigazgatási beosztása, népessége, közlekedése, kereskedelme. Szellemi műveltség, alkotmány, törvényhozás és közigazgatás. Az osztrák császárság fekvése, határai, hegy-, viz-rajz, lakossága, kereskedelme. Szellemi műveltség, alkotmány. Államháztartás. Az állam hadügye, nemzetközi képviselése. — Európa többi államainak ismertetése.

Chemia. Heti 2 órában tanította Wallner Ignác dr. Tankönyv: Hankó Vilmos dr. és Sztérényi Hugó dr »A chemia elemei«. Elvégzett tananyag: A közéletben előforduló ismeretesebb anyagokból: mint a levegő, víz, konyhasó, mészkő, agyag, bor, eczet, vérlugsó stb. kiindulva a fontosabb szervetlen és szerves vegyületeknek megismertetése.

Mathematika. Heti 4 órában tanította Török Mihály. Tankönyv. Wagner Alajos. »Algebra«. Elvégzett tananyag: Algebrai alapfogalmak. Relatív értékek. A négy alpművelet egész- és törtszámokkal. Négyzetre és köbre emelés. A geometriai haladvány. Oszthatóság. Az elsőfoku egy ismeretlenű egyenletek megfejtése. Arányok és aránylatok. Gyakorlati példák a mozgástanból.

Rajzoló geometria. Heti 2 órában tanította Seemann Kálmán Tankönyv: Kiss E. János »Constructiv Planimetria«. Elvégzett tananyag: A kör, ennek érintői és szelői. Két kör. A kúpszeletek: ellipsis, hyperbola, parabola, ezek érintői és conjugált átmérői Affinitás. Evoluták, evolvenssek, spirálisok, cycloisok. A földmérés elemei.

Rajzolásra: Az elmélettel kapcsolatos szerkesztések és alkalmazásuk. A térképeken előforduló jelzések.

Szabadkézi rajz. Heti 2 órában tanította Seemann Kálmán. Az egyiptomi, görög, pompeji-i, arab, mór, perzsa, indiai, középkori és renaissance síkorna-

mentek kiválóbb példáinak másolása a színezéssel együtt. A magyaros díszítések ismertetése, elemeinek s ezek összeállításából támadt egész kombinációknak másolása. Stil- és színmagyarázat. Emlékezésből való gyakorlatok.

Tornázás. Lásd a III. osztálynál.

V. osztály.

Osztályfőnök: *Vendl Aladár.*

Kath. hittan. Heti 1 órában tanította az V. és VI. osztályban Beitl Károly. Tankönyv: Demény Dezső »Alapvető hittan«. Elvégzett tananyag: A kinyilatkoztatás. A kinyilatkoztatás forrásai. Krisztus egyháza A egyházzól általában. Az egyház isteni vezetése.

Ag. h. ev. hittan. Heti 1 órában tanította az V., VI, VII. és VIII. osztályban Zábrák Dénes. Tankönyv: Pálffy József »Keresztény anyaszentegyház története« Elvégzett tananyag: Ó-kor. Jézus és az apostolok élete. Az első keresztény gyülekezet. Keresztények üldöztetése, a kereszténység győzelme, elterjedése Islam, kereszties hadak. Becsúszott tévtanok. Pápai hatalom. A hitjavítás előbajnokai. Középkor. A hitjavítás története Németországban.

Izraelita hittan Heti 1 órában tanította az V. és VI. osztályban Pollak Miksa dr. Tankönyv: Goldberg dr. A zsidó nép és irodalom története. Elvégzett tananyag: A második templom felépítésétől a spanyol korszakig. A szent írásból: Micha próféta

Magyar nyelv. Heti 3 órában tanította Gruppenberg Fehrentheil Henrik lovag. Tankönyv: Névy L.: »Szerkezettan« és »Szónoklattan«. Shakespeare: »Coriolánus«. Ford. Petőfi. Magyarázta Névy. Elvégzett tananyag: a) Szerkezettan és szónoklattan. b) Iskolai olvasmányok: Az első hó. Úri házak Erdélyben. A Kriván. Az énekes pinty. Vonások a régi magyarok erkölcséből. A csikós. Vörösmarty Mihály tanuló korában. Szemelvények Pesti Gábor, Czuczor Gergely és Fáy András meséiből. A castiliai nemes. Wesselényi Miklós életéből. »Szondi két apródja« Arany Jánostól. Részletek Eötvös József br. »Gondolatai«-ból. Szemere: A halálbüntetésről. Kossuth: Tengerhez magyar! el a tengerhez. Kölcsey: Védelem P. J. számára. Paraenesis. Greguss: A művészet és aesthetika haszna. Toldy: Emlékbeszéd Kis János felett. Báró Eötvös József: Emlékbeszéd Szalay László felett. Alkalmi beszéd Kisfaludy Sándor tiszteletére. Shakespeare: Coriolánus. c) Házi olvasmányok: Buda elfoglalása Kemény Zs. »Zord idő« cz. regényéből. Salamon »Török hódoltságok« cz. munkájából a Hunyadiak kora. Kölcsey szónoki művei. Mikes törökországi levelei.

Német nyelv. Heti 3 órában tanította Horváth Rezső. Tankönyv: Heinrich Gusztáv dr. »Deutsches Lehr- und Lesebuch« I. rész. Elvégzett tananyag: a) Az alaktan rendszeres ismétlése. b) Stilstika: Der Stil, Eigenschaften des Stils, Tropen, Figuren, Kunststil, Erzählung, Beschreibung, Abhandlung, Rede, Dialog, Brief. c) Olvasmányok: Schiller Fr. »Wilhelm Tell«, azonkívül prózai

olvasmányok, nevezetesen: Boten des Todes, Kannitverstan, Mongolen in Ungarn. Kaiser Karl V. Über die Lüge. Epistel an die Pisonen, Ausbruch des Vesuvs im Jahre 1794. Chrie és emlézésül: Hans Euler. d) Kisebb összefüggő szövegek fordítása magyarból németre.

Franczia nyelv. Heti 4 órában tanította Vendl Aladár. Tankönyv: Hofer Károly »Rendszeres Franczia nyelvtan«, és »Gyakorlókönyv« Salamin Leo: »Franczia Olvasmányok. Végzett tananyag: A rendszeres alaktan egészen.

Olvasmányok: Atilia et l'ange sauveur de la sainte cité. Bataille de Marathon. Álmos et Árpád. Alexandre en Egypte. Költemények (könyv nélkül is): Les membres et l'estomac. Mort de Jeanne d'Arc. La laitière et te pot au lait. Le chêne et le roseau.

Történelem. Heti 3 órában tanította Bella Lajos. Tankönyv: Ribáry F. dr. »Világtörténelem I. r. Ókor.« Elvégzett tananyag: Óskor és a keleti kulturnépek története, Görögország, Macedonia, Róma, Octavianus, a római birodalom bukása.

Természetrajz. Heti 2 órában tanította Mika Károly dr. Tankönyv: Roth Samu dr. »A Növénytan Alapvonalai«. Tananyag: A növények alak-, szövet- és élettana. Rendszertan. Növény meghatározási gyakorlatok. Segédkönyv: Cserey »Növényhatározó«.

Chemia. Heti 2 órában tanította Wallner Ignác dr. Tankönyv: Reichenhaller Kálmán dr. »Általános anorganicus és organicus chemia« I. rész. Elvégzett tananyag: A gáznemű vegyületeknél mutatkozó térfogati és súlyviszonyoknak kíséretekkel való bemutatása, a vegysúly, a chemiai valentia és aequivalentia, valamint a vegyület, elegy és keverék fogalmainak megállapítása, a chemiai formuláknak megismertetése. A basis, sav és só fogalma. A minőleges és szinkép-elemzés módszereinek, valamint a térfogat- és súly-elemzés lényegének megismertetése.

Mathematika. Heti 5 órában tanította Faragó József. Tankönyv: Mocnik-Klamarik-Wagner »Algebra« és »Geometria«. Elvégzett tananyag: a) Algebra: Elsőfoku egyenletek két és több ismeretlennel. A binomok magasabb hatványai. Arithmetikai haladvány. Gyökvonás és hatványozás. Négyzetgyök, köbgyök és ezekkel való műveletek. Gyakorlati példák, különösen a physika és síkgeometria köréből, b) Geometria: Az egész planimetria: Pont, egyenes, szög. Sokszögek tulajdonságai, egybevágóságuk és hasonlóságuk. Területszámítások. Körtan. Gyakorlati példák az optikából és földmértanból.

Ábrázoló geometria. Heti 2 órában tanította Faragó József. Tankönyv: Kiss E. János »Gyakorlati Ábrázoló Geometria«. Elvégzett tananyag: Stereometriai ismétlések. Dualitás. Orthogonális vetítéstan. A pont, egyenes és sík meghatározása egy és két projectiólap segélyével. Koczka, hasáb és gúla ábrázolása két projectióban. Pont, egyenes és sík forgatása. Hajlásszögek. Téglakötések, fakötések, fődéltervelés, alaprajz, homlokrajz, metszet.

Szabadkézi rajz. Heti 2 órában tanította Seemann Kálmán. A perspektiva főbb törvényei alapján a geometrikus testeknek természetes mintákról való ábrázolása, előbb konturban, utóbb pedig — a világossági és sötétségi

viszonyok fejtegetése mellett — teljes árnyékolással. Testcsoportok s épületvázak képei. Vázolási gyakorlatok.

Tornázás. Heti 2 órában tanította az V., VI., VII. és VIII. osztályban Török Mihály. A tanítás csapatokban (erő és ügyesség szerint beosztva) történik.

A) *Rendgyakorlatok:* a) A katonai rendgyakorlatokból a szakasz felállítása és egyszerű mozdulatai gyors lépés és futás közben is gyakorlandó. (L. gyak. szabályz. II. fej.) b) A tornázási rendgyakorlatokból a III—IV. osztályban felsorolt rendgyakorlatok lehető változásai és összetételei, melyek mint felvonulások a sortest alakítására s különösen a szabadgyakorlatok kivételére alkalmasak.

B) *Szabadgyakorlatok:* 1. Állások és testgyakorlatok különféle összetétekben, szigorú tekintettel a plastikai alakzatokra, a gyors mozgásra és — nehezebb kézi szerek által — az izmok fokozott működésére (A kézi szerek, súlyzók, vasbot, buzogány). 2. A továbbhaladási gyakorlatok összekötve testgyakorlatokkal, egymásután és egyidőben kitartó futás 15 percig, gyors futás 125 méter távolságra. Szökdelések álláscserével és kargyakorlatokkal. 3. A szabad birkózás különféle nemei. 4. Társasgyakorlatok: gúlák, csoportozatok.

C) *Szergyakorlatok:* Magas- és távolugrás (szilárd akadályokon át is, kézi szerekkel is). Mély ugrás állásból és függésből ($1\frac{1}{2}$ - 2 testmagasságnyról). Rohamugrás (a deszka 60 fokig emelhető). Rudugrás és lóugrások. A mászás nehezebb nemei, kitartó mászás. Gyakorlatok a rézsutos és vízszintes létrán (a felső oldalán is). Magas nyújtón az alapgyakorlatok. Korláton mély támaszban is, gyűrűhintán függésben és támaszban. Súlyemelés, súlydobás.

D) *Kirándulások* alkalmából a labdázás, kitartó járás, játékok és a természeti akadályok legyőzése stb.

VI. osztály.

Osztályfőnök: *Török Mihály.*

Kath. hittan. Lásd az V. osztálynál.

Ág. h. evang. hittan. Lásd az V. osztálynál.

Izrael. hittan. Lásd az V. osztálynál.

Magyar nyelv. Heti 3 órában tanította Viszota Gyula dr. Tankönyv: Névy László: »Írásművek elmélete« és »Olvasókönyv«. Elvégzett tananyag: a) A művészetek általában. Fajok: A költészet mint művészet. Aesthetikai és művészeti alapfogalmak. Nép- és műköltészet. A három költői műnem, az ezekbe tartozó összes műfajok és pedig: kisebb és nagyobb epikai és leiró fajok, lyrai műfajok és drámai alkotások, a tragikum és komikum tüzetesen. Verstanis ismétlés. b) Olvasmányok: Arany »Ars poetika«. Szemelvények Balassa, Csokonai, Berzsenyi, Vörösmarty, Arany, Tompa és Petőfi költeményeiből. Zrínyi »Szigeti veszedelem«. Vörösmarty »Két szomszédvár«. Sophocles »Antigone«. Kisfaludy Károly »Kérők«. c) Házi olvasmány: Boilleau és Horatius »Ars poetika«. Arany »Buda halála«, Jókai »Uj földesur«. 4) Szavalás havonkint.

Német nyelv. Heti 2 órában tanította Horvát Rezső, Tankönyv: Heinrich dr.

»Deutsches Lehr- und Lesebuch II. rész« és Fleischhacker-Kárpáti »Német nyelvtan«. Elvégzett tananyag: Költészet. A rendszeres nyelvtan ismétlése. Olvasmányok: Doctor Faust, Glück von Edenhall, Des Sängers Fluch, Hermann und Dorothea (Goethe) és részlet Scheffel »Eckerhart«-jából.

Francia nyelv. Heti 4 órában tanította Horvát Rezső. Tankönyvek: Hofer Károly »Rendszeres francia nyelvtan« és Salamin Leo »Francia olvasmányok«. Elvégzett tananyag: a) A rendszeres mondatok tüzetesen. b) Olvasmányok: Fénelon »Télémaque«. Prózai darabok: Saint Etienne, Coup d'oeil sur les croisades, Première Catilinaire. Költemények egyszersmind emlézésül: Le tailleur et la fée, les adieux de Marie Stuart. L'homme et la couleuvre. c) magyar szöveg francziára fordítása.

Történelem. Heti 3 órában tanította Bella Lajos. Tankönyv: Ribáry F. dr. »Világtörténelem II. rész Középkor és III. rész Ujkor«. Elvégzett tananyag: Európa népeinek története a népvándorlás kezdetétől Hódító Vilmosig.

A német-római császárság túlnyomósága; az egyház túlhatalma a keresztes hadjáratok korában; a hűbér-uralom hanyatlása; Európa műveltségi állapota a középkorban. Ujkor: a felfedezésektől a westfali békéig.

Természetrész. Heti 3 órában tanította Mika Károly dr. Tankönyv: Róth Samu dr. »Az állattan alapvonalai. Tananyag: Az állatok és növények közötti különbség. Az állatok szervei és szervrendszerei. Rendszertan. Az állatok földrajzi elterjedését szabályozó tényezők ismertetése.

Chemia. Heti 3 órában tanította Wallner Ignác dr. Tankönyv: Reichenhaller Kálmán dr. »Általános anorganikus és organikus Chemia« II. rész. Elvégzett tananyag: a carbonium vegyületei közül a cyánvegyületek, a nevezetesebb szénhydrogének, alkoholok, savak, aetherek, szénhidratok, alkaloidák, a cserző- és proteinanyagok, az égés és az erjedés.

Mathematika. Heti 4 órában tanította Török Mihály. Tankönyv: Wagner Alajos »Algebra« és »Geometria«. Elvégzett tananyag: a) *Algebra*: A hatványozás és gyökvonás általánosítása (negatív és törtkivetők). Számrendszerek. A logaritmikusok és azok alkalmazása. A geometriai haladványok elmélete és alkalmazása a kamatos-kamat- és járadék-számításoknál. b) *Geometria*: Goniometria és Trigonometria, Stereometriából a szögletes testek ismertetése köbtartalom- és felületszámításokkal.

Ábrázoló geometria. Heti 2 órában tanította Mally Nándor. Tankönyv: Suppán V. »Ábrázoló geometria I. rész.« Elvégzett tananyag: A pont egyenes és sík ábrázolása a négy térnegyedben. Az egyenes nyomai, osztása és hajlásszögei. Forgatások. Transformatio. Két egyenes; az egyenes árnyéka. A sík ábrázolása. Sík és pont, sík és egyenes, két sík. Síkra vetett árnyék. Síkidomok ábrázolása, árnyéka. Síkok metszése, síkok hajlásszögei. Elméleti és gyakorlati feladatok.

Szabadkézi rajz. Heti 2 órában tanította Seemann Kálmán. Az emberi fej beosztása, előbb egyszerűen, később teljesen árnyékolt fejek és ékítmények másolása. Domború ékítmények gipszöntvényeiről való rajzolás és festés, fehér majd szürke alapon. Vázolási gyakorlatok.

Tornázás. Lásd az V. osztálynál.

VII. osztály.

Osztályfőnök : *Faragó József.*

Kath. hittan. Heti 1 órában tanította a VII. és VIII. osztályban Beitl Károly. Tankönyv ; Vincze Ambró »Ker. kath. erkölcsstan«. Elvégzett tananyag : Az erkölcsi jó alapja és föltételei. Az erkölcsi jóról és ellentétéről, az erkölcsi rosszról. Erkölcsi életünk Istenhez és egyházához való viszonyunkban. Erkölcsi életünk embertársainkhoz való viszonyunkban.

Ág. h. evang. hittan. Lásd az V. osztálynál.

Izrael. hittan. Heti 1 órában tanította a VII. és VIII. osztályban Pollák Miksa dr. Tankönyv és tananyag. (Lásd az V. osztálynál).

Magyar nyelv. Heti 3 órában tanította Gruppenberg Fehrentheil Henrik lovag. Tankönyv : Beöthy Zsolt. »A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése«. I. kötet. Elvégzett tananyag : a) A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése Kisfaludy Károlyig. b) Iskolai és házi olvasmányok : A tankönyvben foglalt szemelvények. Balassa Bálint költeményei. Gyöngyösi : Murányi Vénusa. Kisfaludy Sándor regéi. Kármán : Fanni hagyományai. Kazinczy : Pályám emlékezete. Berzsenyi és Kölcsey munkái. Mondolat és Felelet a Mondolatra. (Balassa József kiadásában)

Német nyelv. Heti 2 órában tanította Fleischhacker Mór Fridolin. Tankönyv : Heinrich dr. : »Deutsches Lehr- und Lesebuch III. rész« és Fleischhacker-Kárpáti : »Német nyelvtan«. Elvégzett tananyag : A pogánykorszaktól kezdve Goetheig. A rendszeres nyelvtan ismételése. Olvasmányok : Lessing : Nathan der Weise és Schiller : Die Jungfrau von Orleans, továbbá az olvasókönyvben közölt apróbb olvasmányok a tárgyalt írók kapcsán.

Francia nyelv. Heti 3 órában tanította Vendl Aladár. Tankönyv : Hofer Károly »Rendszeres Francia nyelvtan«. Elvégzett tananyag : A francia rendszeres nyelv- és verstan. Olvasmányok : »L'avare«, Montesquieu : Considérations sur les causes de la grandeur des Romains et de leur décadence.

Történelem. Heti 3 órában tanította Bella Lajos. Tankönyv Ribáry F. dr. »Világtörténelem III. r. Ujkor« Elvégzett tananyag : Európa államainak története és műveltségi állapota a westfalvi békétől a francia forradalomig. A francia forradalom, európai változások a korban. Az első császárság története a bécsi congressusig. A bécsi congressustól a juliusi forradalomig és ettől napjainkig.

Természetráajz. Heti 3 órában tanította Mika Károly dr. Tankönyv : Róth Samu dr. »Ásvány- és Földtan a reáliskolák VII. osztálya számára.« Tananyag : Ásványmorphologia, ásványphysika, ásványchemia, a nevezetesebb ásványok rendszeres leírása, általános földtan, különleges földtan : petrographia, geotektonica. Stratigraphia.

Természettan. Heti 4 órában tanította Bäumel Ede dr. Tankönyv : Fehér Ipoly »Kísérleti Természettan«. Tananyag : Mechanika, hangtan és fénytán.

Mathematika. Heti 4 órában tanította Faragó József. Tankönyv : Mocnik-Klamarik-Wagner »Algebra« és »Geometria«. Elvégzett tananyag : a) Algebra : Négyzetes egyenletek egy és több ismeretlennel. Complex számok. Maximum

és minimum. Felsőfoku binom, redukálható és reciprokok egyenletek. Végtelen sorok convergentiája. Permutáció, combinatio és variáció. Kéttagúak szorzatai és hatványai. b) Geometria: A gömbölyű testek stereometriája. Gömbháromszög tan és alkalmazása. A pont, egyenes és kör analitikai tárgyalása.

Ábrázoló geometria. Heti 2 órában tanította Faragó József. Tankönyv: Suppán Vilmos: »Ábrázoló geometria II. rész.« Elvégzett tananyag: A szabályos testek, a hasáb, gúla, henger, kúp és gömb ábrázolása, síkmetszéseik, kifejtéseik (hálóik) érintősíkjaik és áthatásaik. Görbe vonalak és érintőik; rectificatio. Forgásfelületek. Valamennyi fent elősorolt testnek saját és vetett árnyéka. Testcombinatiók árnyéka. Fényintenzitás, fénypont és fényél. Gyakorlati alkalmazás.

Szabadkézi rajz. Heti 2 órában tanította Seemann Kálmán. Gazdagabb épületrészek és ékítmények, különösen olasz renaissance pilaszter-ornamentek, különböző modorban való rajzolása, festése. Tollrajzok készítése. Nehezebb ékítménypéldák és fejek másolása francia lapminták nyomán. Vázolási gyakorlatok.

Tornázás. Lásd az V. osztálynál.

VIII. osztály.

Osztályfőnök: *Mika Károly* dr.

Kath. hittan. Lásd a VII. osztálynál.

Ág. h. evang. hittan. Lásd az V. osztálynál.

Izrael. hittan. Lásd az V. osztálynál.

Magyar nyelv. Heti 3 órában tanította Vendl Aladár. Tankönyv: Beöthy Zsolt: A Magy. Nemzeti Irodalom Történeti Ismertetése. II. r. Elvégzett tananyag:

a) A nemzeties költészet kora a politikai írók és szónokok ismertetésével s a tudományos irodalom áttekintésével.

b) Rendszeres nyelvtan.

c) Iskolai olvasmányok: a Beöthy Zsolt-féle irodalomtörténetben lévő szemelvények. Tompa »Szuhai Mátyás«-a, Arany »Buda halála«.

d) Házi olvasmányok: Kisfaludy K. Iréne. Vörösmarty: Az áldozat, Marót bán; Jósika: Abafi; Eötvös: Karthauzi, A falu jegyzője, Magyarország 1514-ben. Széchenyi: Hitel. Toldi szerelme, Toldi estéje. Teleki: »Kegyencz«-e.

Német nyelv. Heti 2 órában tanította Fleischbacker M. Fridolin. Tankönyv: Heinrich G. »Deutsches Lehr- und Lesebuch« III. r. Elvégzett tananyag; a) Irodalomtörténetből: Herder, Sturm- und Drangperiode, Goethe, Schiller, Romantische Schule, Heine, a legujabb kor. b) Olvasmányok: Goethe »Iphigenie auf Tauris« és »Faust« I. Theil, azonkívül apróbb szemelvények az irod. olvasókönyvből c) Összefüggő magyar szöveg fordítása német nyelvre. d) a rendszeres nyelvtan ismétlése tüzetesen.

Francia nyelv. Heti 3 órában tanította Vendl Aladár. Tankönyv: Hofer,

Károly »Rendszeres Francia Nyelvtan« és »Gyakorlókönyv«. Végzett tananyag: A rendszeres nyelvtan a verstannal együtt.

Történelem. Heti 3 órában tanította Veszprémi Vilmos dr. Tankönyv: Ribáry F. dr.—Mangold »Magyarország oknyomozó Története.« Elvégzett tananyag: Hazánk a praehistorikus időben. A honfoglalás előtti történet. A magyarok őstörténete. A honfoglaló magyarok őstörténete. A honfoglaló magyarok műveltségi viszonyai. A kereszténység befogadása. A királyság megalapítása. Magyarország története az Árpádok, a magyar házakból, a Habsburg és a Habsburg-Lotheringi házból származott királyok alatt, különös tekintettel a műveltségi állapotokra.

Természettan. Heti 5 órában tanította Bäumel Ede dr. Tankönyv: Fehér Ipoly »Kísérleti Természettan«. Tananyag; Hőtan. Az elektromosság és mágnesség tana. Energia. A kosmographia elemei.

Mathematika. Heti 3 órában tanította Bäumel Ede dr. Tankönyv: Mocnik-Klamarik-Wagner »Algebra« és »Geometria« Tananyag: a pont, az egyenes és a kúpmetszetek analitikája. A matematika rendszeres ismételése.

Ábrázoló geometria. Heti 2 órában tanította Mally Nándor. Tankönyv: Suppán V. »Ábrázoló geometria III. rész.« Elvégzett tananyag: A perspectiva. Átmetszés módszer. Szabad perspectiva. Pont, egyenes és sík ábrázolása, hajlásszögek. Két egyenes, hajlásszögek. Osztópont. Síkidomok. Kör képei és ezeknek conjugált átmérői. Két sík, metszéseggyenesük és hajlásszögük. Geometriai testek. Árnyékszerkesztések. A földrajzi fokhálózatok. Orthographikus, stereographikus, centrikus és conikus projectiók.

Szabadkézi rajz. Heti 2 órában tanította Seemann Kálmán. Díszesebb épülettárgyak, valamint gazdagabb domború ékítmény példáknek különböző kezeléssel való folytatólagos rajzolása, festése. Fejek ábrázolása relief- és egészen domború mintákról. Gyakorlatul: vázolások, konturban adott képnek fejből való árnyékolása.

Bölcsészet. Heti 3 órában tanította Mika Károly dr. Tankönyv: Sárffy Aladár dr. »Lélektan és Logika«. Elvégzett tananyag: a) Lélektan: Élettani tapasztalatok. A gondolkodásról. Az érzetek és érzelmek. A vágyakról. A lélek és test kölcsönös egymásra való hatása. b) Logika: A fogalmak és ítéletek. Deductiv módszer. Inductiv módszer. Az egyes tudományok módszere. A logikai tévedés.

Tornázás. Lásd az V. osztálynál.

Rendkívüli tantárgyak.

a) Latin nyelv.

I. évfolyam. Heti 4 órában tanította Bothár Dániel. Az első évfolyamra az V. osztályból 9 tanuló jelentkezett. Évközben egy tanuló a tanári kar határozata folytán abbahagyta a tanulást. Tankönyv: Pirchala Imre »Latin nyelvtan reáliskolák számára«. Tananyag: A kézikönyv alapján az egész alak-

tan, tekintettel a főbb syntaktikai momentumokra. Ilyenek: a coniunctivus használata a fő- és mellékmondatokban; a consecutio temporum; az igenevek használatánál az accusativus cum infinitivo, a nominativus c. inf.; a participium és az ablativus absolutus; a gerundium és gerundivum attributivum használata. Gyakorlati grammatizálás a modern nyelvekben szerzett alak- és mondattani ismereteknek minél teljesebb kihasználásával. Részletek a »Perzsa háborúk« című olvasmányból. Megfelelő szókinccsgyűjtés alaki és tárgyi szócsoporthoz szerint. Az olvasmányok egy részének emlékelése. Kéthetenként hol házi, hol iskolai írásbeli dolgozat, melynek tárgyát a nyelvtani szabályokkal párhuzamosan haladó magyar szövegnek latinra való fordítása képezte.

II. évfolyam. Heti 3 órában tanította Bothár Dániel. A második évfolyamra a VI. osztály tanulói közül heten iratkoztak és az évet valamennyi sikerrel végezték. Tankönyv: Pirchala Imre. »Latin mondattan olvasmányokkal és gyakorlatokkal a reáliskolák VI. osztálya számára«. Tananyag: A mondattan a tárgyalt mondatrészek ismétlésével és kibővítésével. Az egyszerű mondat és részeinek syntaxisa (syntaxis casuum); az állítás módjai: módok, különösen a coniunctivus használata a kijelentő, felszólító, feltételes és kérdő mondatokban; a mellékmondatok, mondatok összevonása, oratio recta et obliqua. A mondattani szabályok megfigyelésére és begyakorlására szolgáltak Cicero válogatott darabjai a római történet köréből, továbbá Hannibalnak Cornelius Nepostól írt életrajza. Ovidiusból költői szemelvények: Metam.: I. 89—150 (A világ négy kora); Fast. IV. 809—858. (Róma alapítása); Fast III. 179—228. (A sabin nők); Fast. II. 83—118. (Arion); Tibullusból: I. 10. (Háború és béke); ezek alapján a latin prosodia és metrika főbb szabályai. Kéthetenként hol házi, hol iskolai írásbeli dolgozat, melynek tárgyát magyar szövegnek latinra való fordítása képezte.

III. évfolyam. Heti 3 órában tanította Király Béla. Az évfolyamra a VII. osztályból 7 tanuló iratkozott be, ezek közül egy tanuló a tanári kar határozata folytán abbahagyta a tanulást. Olvasmányul szolgált Sallustiusnak »Coniur. Cat.« cz. műve: 1—32 fejezet. A szöveg kapcsán különösen államrégiségek tárgyaltak. Az olvasmányt megelőzőleg tájékozást nyertek a tanulók a római prózairókról általános összefoglalásban. — A költők közül Vergilius volt fejtegetés tárgya: Aeneis II, 1—543 sorig. Itt a vallásrégiségek részesültek nagyobb figyelemben. Stílusgyakorlat, illetőleg iskolai dolgozat minden harmadik héten volt. Kézikönyvek Bartal-Malmosi Sallustius, Pirchala Aeneis.

IV. évfolyam. Heti 3 órában tanította Király Béla. A VIII. osztályból öt tanuló jelentkezett, a kik az évet sikerrel végezték. Beható fejtegetéssel olvastatott Horatius »De arte poetica« cz. epistolája. Prózai olvasmányul Cicerónak »De imp. Cn. Pomp.« cz. beszéde szolgált. A római régiségeket általános összefoglalásban hallották a tanulók; úgyszintén főbb vonásokban tárgyaltak a római irodalom legkiválóbb képviselői, költők, prózairók egyaránt. Stílusgyakorlat ill. iskolai dolgozat az olvasottakkal kapcsolatban — háromhetenként volt. Kézikönyvek: Bartal-Malmosi Horatius, Köpcesdy — Cicero.

b) **Egészségtan.**

Heti 2 órában tanította a VII. osztályban Leszner Rudolf dr. Tankönyv: »Egészségtan« Fodor József egyetemi tanártól. Elvégzett tananyag: Bevezető. Testünk szervezetének rövid ismertetése. Tápszerek és táplálkozás. Lakás. Légzés és szellőztetés. Munka és foglalkozás. Testápolás a bőr élettanával. Fertőző betegségek. Az állatokról az emberre ragadó betegségek. Életmentés.

c) **Ének.** Az I—VIII. osztályban összesen heti 6 órában tanította Vendl Aladár.

Elvégzett tananyag. Elméleti rész: Az éneklés általános szabályai. A vonalrendszer. Kulcsok. Hangjegyek és értékük. Emelő-, leszállító- és feloldójelek. Ütemnemek. Szünetjegyek. Nyugvópont. Egybekötő iv. A hangjegy után álló pont értéke. Hangsorok. Hangközök. Dyramikai jelek.

Az elméleti részből az I. osztályban csak a legszükségesebbet adtuk; az anyagot a következő osztályokban fokozatosan bővítettük.

Gyakorlati rész: Kisebb adatok egy és két szólamban; továbbá a Hymnus, Szózat, Honfi-dal, Királyhymnus, Rákóczy- és Hunyadi-induló négy szólamban.

d) **Gyorsírás.**

Heti 2 órában tanította Török Mihály. Tankönyv: Forrai Soma. »A magyar gyorsírás tankönyve a Gabelsberger-Markovits rendszer szerint. I. kötet (Levelező rész), II. kötet (Vitairási rész).

A) Kezdők tanfolyama. Elvégzett tananyag: A magán- és mássalhangzók begyakorlása. A mássalhangzók kettőzése. Rövidítések ragokra és képzőkre. Számnévi rövidítések. Idegen szók és tulajdonnevek. Jelények.

B) Haladók tanfolyama. Elvégzett tananyag: A levelező rész ismétlése és folytonos gyakorlása. A vitairásból: Szabad egyszerűsítések. Szabad rövidítések. Rendhagyó rövidítések. Szóösszehúzások.

A kezdők tanfolyamára beiratkozott a III. osztályból: Eöry Iván, Feiglstock Géza, Feiglstock Lipót, Fürst Samu, Kollwentz Géza tdm. Kollventz Ódön tdm. Leyrer Frigyes, Reczetáris Ede, Rosenfeld Gyula, Schummel Sándor, Tschik Lajos, Unger Károly, Vendl Aladár tdm., Willingstorffer Viktor, Zollschán Ignác; a IV. osztályból: Blumschein Károly, Both Lajos, Fischer Imre, Kugel Ernő, Manninger Ottó, Mayer Dávid, Mayer István, Mika Károly tdm., Spitzer Lajos tdm, Wilfing Nándor, Csikor László; az V. osztályból: Boninsegna Ferencz, Bruckner Nándor, Deutsch Ede, Koch Gyula, Morgenstern Ernő, Nagy Imre, Rátz Ágost, Rozinek Arthur, Ruzicska Sándor; a VI. osztályból: Lenck Rikárd, Pollak Samu tdm, Steiner Miksa tdm., Techet Károly; a VII. osztályból: Wulsten Hermann. Összesen: 40 tanuló.

A haladók tanfolyamára beiratkozott az V. osztályból: Rosenthal Dezső; a VI. osztályból: Deutsch Adolf, Manninger Sándor, Nagy Elek. Összesen 4 tanuló.

e) Természetről való rajzolás, festés, tájképtanulmányok.

Heti 2 órában 2 csoportban tanította Seemann Kálmán. Préselt növénylevelek rajzolása, színezése Lapos reliefmintákról a legegyszerűbb architektikus elemek, ipari tárgyak s növénymotivumok képei a világosság és árnyék feltüntetésével. Kéregpapírból készült épületelemekről s ezek csoportjairól való rajzolás, festés. Egyszerű, majd összetettebb ipari tárgyak, kitömött madarak s természetes növény részletek képeinek előállítása. Tájképrajzolás és festés.

A tanfolyamban részt vettek: Bunzlau Róbert, Breuer Ernő, Fischer Emil, Graf Frigyes, Hahnenkamp Rezső, Lenk Jenő, Petter Imre, Reiner Frigyes, Schwartz Rezső, Szalai Károly, Varga Vilmos, II. osztályú, Beilschmied Gottfried, Blumschein Károly, Both Lajos, Bunzlau Béla, Gruber Gyula, Hauer Gyula, Hengl Ignác, Koprizlovits Ferencz, Kohn Gyula, Kugel Ernő, Lenk Sándor, Mayer István, Mika Károly, Schummel János, Spitzer Lajos, Wilfing Nándor, Winkler Andor, IV. osztályú; Nagy Imre V. osztályú, és Borsch Károly VII. osztályú tanulók.

VI.

Írásbeli dolgozatok kimutatása.

I. osztály.

Magyar nyelv. Havonkint 1 házi és 1 iskolai.

Német nyelv. Havonkint 1 házi és 1 iskolai.

II. osztály.

Magyar nyelv. Havonkint 1 házi és 1 iskolai a tanultak begyakorlására (nyelvtan és olvasmány).

Német nyelv. Havonkint 1 házi és 1 iskolai fordítás, magyarból németre.

III. osztály.

Magyar nyelv. Havonkint 1 iskolai és 1 házi. Nyelvtani anyag, költemények reprodukálása és polgári ügyiratok.

Német nyelv. Havonkint 1 iskolai és 1 házi. Fordítás németre.

Francia nyelv. 18 házi és iskolai, ezenkívül folytonos házi dolgozat. (Könnyebb szövegek fordítása francziára).

IV. osztály.

Magyar nyelv. 16 (házi és iskolai) dolgozat a stilisztika begyakorlására vagy reprodukciók.

Német nyelv. Havonkint 1 iskolai és 1 házi. Fordítás németre.

Francia nyelv. 16 (házi és iskolai), ezenkívül folytonos házi dolgozat.

V. osztály.

Magyar nyelv. Havonkint 1 házi. — 1. Egy levél. 2. Az ősz. (Leírás) 3. Segíts magadon, az Isten is megsegít. (Chria.) 4. Buda elfoglalása a törökök által. (Elbeszélés Kemény »Zord idő« cz regénye után.) 5. Karácsony est (Költői leírás) 6. Minő kötelekek fűznek bennünket a hazához? (Chria) 7. Emlékbeszéd egy tanulótárs sirja fölött. 8. A bujdosó kuruczok sorsa Mikes levelei alapján. (Történeti értekezés) 9. Coriolanus.) Jellemrajz.)

Német nyelv. 1. Sigfrieds Kampf mit dem Drachen. (Übersetzung) 2. Der Herbst (Beschreibung) 3. Der kluge Sultan (Übersetzung) 4. Inhalt des ersten Aktes von Schillers »Wilhelm Tell.« 5. Hildebrand und Hadubrand. (Übersetzung) 6. Ritter Bor. (Übersetzung) 7. Edward. (Übersetzung) 8. Inhalt der 3. Scene aus dem III. Akte von Schillers »Wilhelm Tell.« 9. Cicero. (Übersetzung) 10. Brief an einen Freund.

Franczia nyelv. 16 (házi és iskolai) Nevezetesen : Le violon de Paganini. Attila. Meurtre politique. Errend d'un paysan. La modération. Conseils pratiques. Ugyanaz (folytatás). Brutus et ses fils. La famille dans l'antiquité. La famille. Le père et le fils á Romie. L'impôt. Louis XVI. Le vieillard et la Mort. L'avarice punie. La perte d'un son.

VI. osztály.

Magyar nyelv : 1. A költészet és a való. 2. Halottak napján (elmélkedés). 3. Balassa Bálint (jellemtárgy). 4. Arany balladáinak jellemző vonásai: 5. A ballada és románcz. 6. A gipszrajzolásnál követendő eljárás leírása. (A szabadkézi rajzolásban megbeszéltek alapján). 7. Mit mond a költő »Szigeti veszedelmében« nemzetének? 8. A »Két szomszédvár« személyeinek jellemzése. 9. Antigone tragikumája.

Német nyelv. 1. Über die Sitten der Alten Germanen. (Übersetzung) 2. Das Glück von Edenhall. (Inhalt) 3. Der Winter. (Beschreibung) 4. Des Sängers Fluch (Inhalt) 5. Frau Pókay: (Übersetzung) 6. Idomeneus (Übersetzung aus dem Französischen) 7. Ermordung Heinrichs IV. von Frankreich (Übersetzung) 8. Hermann. (Characterbild aus Hermann und Dorothea) 9. Franklin. (Übersetzung)

Franczia nyelv. 1. Songe merveilleux. 2. Rabelais. 3. Michel-Ange et le prélat. 4. Roi et Gascon. 5. Le couvent d'Escorial. 6. Effet de la musique 7. Siège de Weinsberg. 8. Le tailleur de Samarcande. 9. Le femme de Socrate. 10. Le philosophe et le matelot. 11. Un trésor fatal. 12. Méprise d'un paysan. 13. La sentinelle. 14. Ésope. (Fordítások).

VII. osztály.

Magyar nyelv. Havonkint 1 házi. — 1. Mire intenek bennünket a lehulló falevelek? 2. A Halotti Beszéd hangtani nevezetességei. 3. Miért fontosak krónikáink? 4. Miért nem hatott a Zrinyiász Gyöngyösi épozai mellett? 5. Deli Vid és hitvese. (Elbeszélés a Zrinyiász XIII. éneke nyomán) 6. Az anyai szeretet festése Petőfi e sorai alapján:

»Minden szava tükör volt
A honnan láthatnám,
Hogy a földön nekem van
Legszeretőbb anyám. (Jellemkép)

7. »Erény, tanú nélkül gyakorolva, a legmagasztosabb, mire ember képes.« Széchenyi. (Chria) 8. A magyar testőr írók irodalmi jelentősége. 9. Szabad dolgozat.

Német nyelv. 8 iskolai; fordítás németre.

Franczia nyelv. 1. Une leçon donnée à un ambitieux. 2. Le porte-monnaie. 3. Le maréchal et le poète. 4. César et sa fortune. 5. Leçon de libéralité. 6. Le sage sultan. 7. L'emprunteur. 8. Le cheval de Kosciuszko. 9. Frédéric et le meunier. 10. L'espérance. (Fordítások)

VIII. osztály.

Magyar nyelv s irodalom. Havonkint 1 házi dolgozat. Nevezetesen: Önéletrajz és életerv. Mi az oka, hogy Kisfaludy K. népszerűsége, nagy hírre, sőt irodalmi vezérségre tesz szert, míg Katona egyáltalán nem érvényesül? Zalaán futásának helye Magyarország ujjaszületésében és az irodalomban. Báró Eötvös József mint regényíró. Szabadon választott történeti tétel. Petőfi lírája. A »Kegyencz« méltatása.

Német nyelv. 8 iskolai; fordítás németre.

Franczia nyelv. Havonkint egy dolgozat. Nevezetesen: Grandeur de l'âme de Hoche. L'onorière reconnaissante. Un acte de justice. Présence d'esprit dans le péril. Sauvé par sa tempérance: Cornaro. Le président la Vacquerie et Louis XI. La chanson du pauvre électeur.

VII.

A könyvtárak gyarapodása.

A) Tanári könyvtár.

1898. január hó 1.-jétől – 1898. december hó 31.-éig

Vétel útján.

A) Grimm : Deutsches Wörterbuch. IX. Bđ. 12–14 L; IV. Bd. I/1, L. — Pallas nagy Lexicon. XVI köt. — Szabó Kár. és Hellebrant Árp. : Régi magy. könyvtár. III. 2. köt. — Molnár Béla : Dictionarium ungarico-latinogerm. — Dr. Vutkovich Sándor : Kisded szótár. — Szinnyei J. : Magy. Táj-szótár. I. és II 1–3.

Ba) Strodtmann Ad. : Heine's Leben u. Werke I–II.

Bb) L. Börne's gesammelte Schriften I–III. — Uhland's gesammelte Werke, 3 köt.

C) Szinnyei J. : Magy. írók élete és munkái. VI. 1–6. — Kazinczy Fer. levelezése VIII. köt. — Bedőházy Ján. : A két Bolyai. — Pázmány Péter : Kalauz. — Sajnovics Johannes : Demonstratio idioma Ungarorum et Lapporum idem esse. — Bayer Józ. : A magy. drámai irodalom története I - II. — Mondolat. Kiadta Balassa József. — Felelet a mondolatra. Kiadta Balassa József. — Szily Kálmán : Ada'ékok a magy. nyelv és irodalom történetéhez.

D) Az osztr.-magy. Monarchia irásban és képben. XIV. köt.

E) Weiss Johann dr. : Weltgeschichte XXII. köt. — E. de Laveleye : A tulajdon. II. köt. — Bárczay Oszkár : A heraldika kézikönyve. — Jedlicska Pál : Erdődi báró Pálffy Miklós. — Barabás Samu : Zrinyi Miklós szigetvári hősre vonatkozó levelek és okiratok. I. köt. — Czobor Béla dr. : Magyarország történeti emlékei az ezredéves kiállításon.

F) Petersen : Theorie d. algebr. Gleichungen. — Hoffmann I. C. V. ; Aufgaben-Sammlung.

G) Engler u. Prantl : Die natürlichen Pflanzenfamilien. 169–183. füz. Tissié : Az elfáradás és testgyakorlás.

H) Dr. Georg Helm : Die Energetik. — Freycinet : A természettudományi megismerés alapjai.

I) Muspratt : Chemie. VI. 26–36. és VII. 1–6. füz. — Dr. H. v. Fehling : Neues Handwörterbuch d. Chemie. 82. füz. — Schilling : Handbuch

der Steinkohlengasbeleuchtung I—II. — Schiller - Tietz: Neue Wege der Gährkunde. — Hankó: Olvasmányok a chemia köréből. II. r. — Nuricsán József dr. Utmutatás a chemiai kísérletezésben.

Ka) Az orsz. középisk. tanáregyesület Közlönye XXXI. köt. — A m. t. Akadémia elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédok IX. 4—8. füz. — A m. t. Akademia Almanachja 1899-re. — Magy. stat. Évkönyv IV. V. — Akadémiai értesítő. IX. — Tornaügy. XV. — Fries u. Menge: Lehrproben u. Lehrgänge. XIV. — Magy. stat. Közlemények. XIX. XX. — Hercules XV. — Nemzeti Iskola. V. — Carstanjen u. Krebs: Vierteljahrsschrift für wissenschaftliche Philosophie. XXII. — Stat. havi Közlemények. II. köt. — Hivatalos Közlöny. VI. — Műcsarnok I. — Magyar Iparművészet I.

Kb) Magyar Nyelvőr. XXVII. és Nyelvőrkalauz. — Egyet. philologiai Közlöny. XXII. — Nyelvtudományi Közlemények. XXVIII. — Budapesti Szemle. XCIII — XCVI. — Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XVII. 1. füz. — A Kisfaludy-társaság Évlapjai XXXI. — Irodalomtörténeti Közlemények. VI. és VIII. köt. Magyar Kritika I. és II. 1—6. füz. Revue des deux Mondes. 145—150. kötet. Zeitschrift für deutsche Philologie. XXX.

Kc) Petermann's Mittheilungen der gesammten Geographie. XLIII—XLIV. — Századok. XXXII. — Sybel-Meinecke: Historische Zeitschrift. 44—46. Történelmi tár. 1898. Archaeologiai Értesítő. XVIII. Értekezések a tört. tudományok köréből. XVII. 1—10. füz. — Magyar tört. Életrajzok. XIV. 1—4. füz. — Ethnographia. IX.

Kd) Természettudom. Közlöny. XXX. és Pótfüzetek. — Zeitschrift für Mathematik u Physik XLII. XLIII. és Supplement. — Annalen der Physik u. Chemie. 63—66. köt. — Zeitschrift für mathemath. u. naturwissenschaftlichen Unterricht. XXVIII—XXIX. — Beiblätter zu den Annalen der Physik u. Chemie. XXII. — Zeitschrift für analytische Chemie. XXXVII. — Mathematikai és természettudom. Közlemények. XXVII. 2. füz. — Chemisches Centralblatt. LXIX. — Zeitschrift für physikalischen und chemischen Unterricht. XI. és Generalregister. — Mathematikai és physikai Lapok VI. és VII. köt. — Lendl: A természet. 1898/9 — Magyar chemiai Folyóirat. IV. Rovartani Lapok. V. köt.

L) Dr. Hermann Schiller: Handbuch der praktischen Paedagogik. — Simon Gábor: Középiskoláink és az érettségi vizsga. — Waldapfel J. Adalékok a gymnasiumi oktatáshoz.

Mb) Croiset M.: A görög éposz története II. — Cicero's Rede gegen C. Verris, für Sext. Roscius, für T. Annius Milo, für P. Sulla, für P. Sextius. Gossrau: Lateinische Sprachlehre.

Na) Ruskin: Velence kövei. III.

O) Fiedler: Darstellende Geometrie III. — Hauck: Die subjective Perspective. — Taschek Gyula: A rajzoktatás módszertana.

P) Ottovay: A művészetek bölcselete.

Q) Lanson G.: Histoire de la Litterature francaise, Études pratiques de composition francaise, Conseils sur l'art d'écrire, Principes de composition et de styl. — — Faguet Emil: A XVIII. század.

S. Az iparművészet 1896-ban. — Siklódy István: Magyar Stil. — Huszka József: Magyar ornamentika.

T) Egy könyvállvány.

Összesen 1257 kor. 70 fillér értékben.

Ajándék útján.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministeriumtól: Spanraft Alajos: Dictionnaire. — Jókai Mór összes művei LXXI—XC. kötete. — Leltári utasítás. — Pénzkezelési és elszámolási utasítás. — Suès E: Exercices pratiques sur les gallacismes. — Malonyai Dezső: Munkácsy Mihály élete és munkái. — Kőrösi László: Egyiptom művészete. — Szana Tamás: Markó Károly. Szana Tamás: Izsó Miklós.

A m. kir. Földtani Intézettől: Böckh és Szontagh: A m. kir. Földtani Intézet és ennek kiállítási tárgyai. — A m. kir. Földtani Intézet Évkönyvei. XII. 1—3. füz. — A m. kir. Földtani Intézet évi Jelentése. 1896.

Az Országos Közegészségi Egyesülettől: Egészség XII.

Sopron sz. kir. város és Sopron vármegye közönségétől: Emléklap a soproni Széchenyi-szobor leleplezésére.

A sopronmegyei gazdasági egyesülettől: A földmiv. m. kir. Minister jelentése 1897. évi működéséről. — Gyümölcsfatrágyázás.

A vörös-kereszt-egyesülettől: A magy. vörös-kereszt-egyesület alapszabályai. 1897. évi jelentése, »A vérző hősookról«.

Mally Nándor tanár urtól: Magyar Paedagogia. VII.

A Ciszterci-rendtől: Mészáros Amand: Cyprus-ág III. Béla ravatalára. Az igazgatói irodából a tanári könyvtárba helyeztetett: I. Scheible: Das Kloster, I. II. III. V. XI. köt. — J. Scheible: Das Schaltjahr, I. II. köt. — Dr. Jekelfalussy József: A magy. korona országainak helységnévtára 1888-ból és 1898-ból. — Deutsches Wappenbuch (1657.) — Kandra Kabos: Aba Sámuel király (2 példány). — A magy. Tud. Akademia Almanachja 1896-ra. Annales scientifiques de l'École normale supérieure. 1878. — La Lumière Electrique. I—X. XXIII - XXVI. köt. — Középiskolai Rendtartás. — A reáliskolai tanítás terve és utasítások. — Dr. Kárpáti Károly: A soproni áll. főreáliskola története — Extractus articulorum et diplomatum super Religionis negotio — Magyarország tiszti czim- és névtára. V. XV. és XVI. köt. — A soproni keresk. és iparkamara jelentése 1886. I. része. — A vall. és közokt. Minister jelentése a közoktatás állapotáról. XI. XIV. XV. XXVI. XXVII. köt. és a Tanítói nyugdíj és gyámalap állapotáról szóló jelentése 1884-ből és 1886-ból. — Dr. Fodor László: Az ábrázoló geometria elemei.

Összesen 373 kor. 08 fillér értékben.

A könyvtárban az 1898. év végén 2277 mű van 5074 kötetben, 32,462 korona 02 fillér értékben.

Faragó József,

a tanári könyvtár őre.

B) Ifjusági könyvtár.

1. Az I - III. osztályú ifjusági könyvtár.

Vétel útján: Benedek Elek »A honfoglalás mondái«, Madár mesék«, »Pásztor mesék«, »Vidám mesék«, »Csoda mesék«, »Virág mesék«, »Mesék és mondák«, »Krisztus legendák«, »Hetedhét ország ellen«, »Apró mesék«, »Magyar mese és mondavilág« I., II. kötet; Filléres könyvtárból az 1—25, 29, 30, 36—53 kötetek; Böngérfi »A mi királynénk«; Seemann Gábor »A galambosi csárda« 2 k. »Idegen földön« 2 k. »A libapásztor« 2 k.; Merényi »Sajóvölgyi népmesék«; Akantisz Viktor »A klasszikus ókor legszebb hősmondái«; Bognár Gáspár »Királyi ajándék vagy 10 szobor nemzetünk nagyjainak«; Benedek Elek »Magyar nép multja és jelene« 11—30 füzet; Hasznos mulattató 1898/99.; »Boldogság könyve«; Tanulók Lapja 1898. és 1899.

A könyvtár álladéka 950 kötet 30 füzet 1567·74 kr. értékben.

Török Mihály,

az I—III. oszt. ifjusági könyvtár őre

2. A IV—VIII. osztályú ifj. könyvtár beszerzései:

Vétel útján:

Körösi László »Egyiptom művészete«, Regöczi Exner Győző »Szépprózai dolgozatok«, Polgár György »Ókori hitélet és régiségek képgyűjteménye«, Ferenczi Zoltán »Vásárhelyi daloskönyv«, Toser »Ókori földrajz«, Wilkins »Római régiségek«, Wilkins »A római nép története« Pecz »Latin verstan«, Teleki »Kegyencz« 4 pld. Gyulai Pál »Vörösmarty életrajza« 5 pld. gróf Széchenyi István »Önismeret« Thaly K. »Rákóczy emlékek Törökországban« Lessing »Minna v. Barnhelm« 10 pld. Fénélon »Télémaque« I—II. 5 pld. Dr. Hankó Vilmos »Székely föld.« Marczali »Képes világtörténet« I. köt. Szilágyi Sándor »Magyarország története« 178/200 füz. Czizik Gyula »Művészek története« Guilemin-Szily »Mágnesség és elektromosság« Freycinet-Salgó »Természettudományi megismerés alapjai« Tissié-Csapodi »Elfáradás és testgyakorlat« Grunmach Leo »Physikalische Erscheinungen und Kräfte« »Vasárnapi ujság« jan.—jun. Osztrák Magyar monarchia 314/324. Szinnyei J. »Magyar írók« 51—55 füz. »Journal de la Jeunesse« jan.—jun. »Mathematikai lapok« jan.—jun.

Ajándék útján: Weisz J. Weltgeschichte I—VII.

A könyvtár álladéka 2779 kötet 189 füzet 7692·60 kr. értékben.

Horvát Rezső,

a IV—VIII. oszt. ifjusági könyvtár őre.

VIII.

Szertárak szaporodása 1898. évben.

A) Természettani szertár.

Vétel útján: Emeltyűminta 30 k. — Dynanometer 70 k. — Davy-féle biztosító lámpa 12 k. — szétszedhető leydeni palaczk 12 k. — Inklinatorium egyszersmind Deklinatorium 76 k. — Vetítő ernyő 4·80 × 4·10 m 48 k. —

A szertár állapota 1898. december hó 31-én 827 drb 14885 k. 72 fil. összértékben.

Bäumel Ede dr.
szertárőr

B) Vegytani szertár.

Vétel útján: Különböző eledelül szolgáló anyagok és ezek meghamisítása, tisztatlansága, surrogatok gyűjteménye, 55 praeparatum tokban 30 k.

A szertár állapota 1898. december 31-én 2177 drb. 4343·25 k. értékben.

Wallner Ignác dr.
igazgató, szertárőr.

C) Természettrajzi szertár.

Állat-, növény- és ásványtan.

Vétel útján: A cserebogár fejlődése 18 kr., a méh fejlődése 19 k., Aurelia aurita 16 k., 4 drb közetcsiszolat 8 k., 24 db ékkő utánzat 18 k.,

Ajándék útján: Lepus alpinus 6 k.

A szertár állapota 1898. december 31-én 8816 drb 6205·32 k. értékben.

Mika Károly dr.
szertárőr.

D) Földrajzi szertár.

Vétel útján: Schlachten Atlasz, Lieferung 55 2·70 k.,

Ajándék útján: Tomsich István térkép gyűjteménye 895 drb 579 k. (Régi ajándék).

A szertár állapota 1898. deczemb. 31-én 1010 drb. 1915·74 k. értékben.

Bella Lajos,
szertárőr.

E) Geometria szertár.

Vétel útján: Rajzeszköz nulla körző nélkül 14 k.

A szertár állapota 1898. december 31-én 505 drb 3759.32 k. értékben.

Mally Nándor,
szertárőr

F) Szabadkézi rajzszerter.

Vétel útján: Malonyay D. Munkácsy Mihály élete és munkái. I. rész. Az orsz. magy. képzőműv. társ. képes tárgymutatója az 1897. év téli kiállítására. 20 kor. 26 drb gipszöntvény, 25 kor. Nagyobb rajztábla, 2 kor. Három db fából való minta, 13 kor. Három polcz a fa- és gipszminták számára, 20 kor.

Ajándék útján: 2 barok relief, 1 pilaszter-oszlopfaj s 1 kis rózsza gipszöntvénye Seifert Géza szobrász urtól, ugyancsak egy kis rózsza gipszöntvénye Rechnitz Elek int. növendéktől.

A szertár állapota 1898. deczemb. 31-én: 2153 drb. 3883.36 k. értékben.

Seemann Kálmán,
szertárőr

G) Régiség és éremtár.

Vétel útján: Domitian nagy bronz érme 0.40 k., 2 drb ezüst a honfoglaló sirjából 1 k., IV. István réz érme 0.40 k., Mária-Terézia 10-ese 1778-ból 0.30 k., I. Ferencz 20-asa 1756. 0.50 k.; szerb pénzek: ezüst 2 dinaros 1897. 2.20 k., 1 dinaros 1897. 1.10 k., 50 Para 0.50 k, nickel 20 Para 0.24 k., 10 Para 0.10 k, 5 Para 0.06 k.; belga pénz: II. Lipót ezüstje 1853. 0.20 k.; helvét pénz: 10 Cent 1851. 0.10 k.; Congó pénz: 5 C-es 1889. 0.20 k.; meg nem határozott érmek: 11 drb ezüst érem 2.40 k; köemlék: római köpüalakú sírláda 4.90 k.; oklevelek: Reichsverfassung 1849. III. 4., Verordnung, úrbér megszüntetése 4. k., oklevelek 1535., 1590 és 1688-ból 1.40 k.

Butorok: 3 drb. fiókos hosszú asztal 30 k., 2 drb hosszú asztal 16 k., 3 drb faszék 3.60 k, köpökláda 3 k., póczos állvány 2 k.

Ajándék útján: Régi bucsujáró érem 0.04 k., I. Lipót VI-osa 1672-ből 0.40 k., II. Ferencz 1 kr.-osa 0.02.; olasz pénz: 1 Mezzo Bajono Ferrara 0.06 k. görög pénz: 1 Lepton 1828. 0.04 k.; török réz pénz: 2 nagyobb pénzdarab 0.10 k.; meg nem határozott érmek: 25 drb rézpénz 0.40 k.; egyéb anticagliák: vasgolyó a Duna medrétől 0.60 k.

A szertár állapota 1898. december 31-én 1503 drb. 550.06 k. értékben.

Bella Lajos,
szertárőr

H) Történelmi szertár.

Ajándék útján: a vallás- és közokt. m. kir. ministeriumtól: Marcza'i H.: A magyar korona országai 1847-ben. 15 k.; Cherven dr.: Greczia 15 k.; Acsády dr.: Magyarország 1720. 15 k.; Cherven dr.: A római birodalom 15 k.

A szertár állapota 1898. december 31-én 57 drb 425 k. értékben.

Bella Lajos,
szertárőr

D) Tornaszertár.

Vétel útján: Egy pár súlyzó a 10 kg. 6 k., kettős létra 10 k., a pozsonyi és győri versenyek oklevelei (keretek) 6 k.

A szertár állapota 1898. deczemb- 31-én 613 drb 2864.74 k. értékben.

Mika Károly dr.

szertár-őr.

K) Ének- és zeneszerek leltára.

Álladék 1898. deczember 31-én 22 drb 325 k. értékben.

Vendi Aladár,

szertár-kezelő.

IX.

Jótékonycélú alapok.

A soproni állami főreáliskola „Segélyegyesületé”-nek 25. évi jelentése.

1. Huszonöt évi fennállás után megelégedetten tekinthet negyedszázados működésére a »Segélyegyesület« Szerény eszközök, csekély jövedelem felett rendelkezett, amikor megindította jótévő ténykedéseit, de létezésének első pillanatától fogva szegény tanulókat segélyezett. Ugyan még ma sem nagy a vagyona, nem bőségesek jövedelemforrásai, de azért már 25 tanulónak juttathat kisebb nagyobb pénzsegélyt, ami - tekintve az alapszabályok rendelkezését, *hogy a jövedelemnek csak egyharmadrésze fordítható pénzsegélyre*, elég szép eredmény. Szülők, pénzintézetek és jótévők nemesszivű adakozása a lefolyt évben is gyarapította a jövedelmet és így közvetve a tőkét is, de azért még mindig távol áll a »Segélyegyesület« attól, hogy tápintézetet és kórházi beteg-szobát szervezhessen. De van reményünk, hogy legalább ez utóbbit nemsokára létesíthetjük.

2. Az alapító tagok száma ez évben 6-tal gyarapodott. Báró Berg Gusztáv (Kapuvár), herczeg Eszterházy Miklós dr. (Kismarton), Haller József dr (Kismarton), Kuncz Adolf dr. (Csorna), Sándorffy Antal (Sopron) és Sugár Sándor (Sopron) 60—60 koronát juttattak a »Segélyegyesület«-nek és ez által óhajtották kifejezni, hogy ők is érdeklődnek a szegény tanuló ifjuság iránt. Fogadják e helyen újból a választmánynak és a szegény tanulóknak őszinte köszönetét és háláját.

3. Schreiner Károly dr. tavalyi 400 koronás »Schreiner Ernő-féle alap«-járól elkészült ministeri jóváhagyás mellett az alapító levél, melynek értelmében a 400 korona a »Segélyegyesület« vagyonához csatoltatik és az alapszabályok értelmében kezeltetik. A 200 frt kamatai tehát ezentul nem adhatók ki külön egy-egy tanulónak, hanem az évi jövedelembe belevonatnak és ezzel közös elbánás alá esnek.

4 Kárpáti Károly dr a tanév kezdetével a szegedi áll. gymnasiumhoz helyeztetett át és az igazgatói teendők vezetésével bizatott meg. A »Segély.

egyesület«, melynek Kárpáti dr. alapítója, 24 éven keresztül jegyzője volt, utóbbi időben pedig tiszteletbeli tagja lett, távozása alkalmával jegyzőkönyvi köszönetet mondott neki buzgó és eredményes működéséért.

5. Az új segélygyűjtő íveken a szülők felkértek, hogy fiaik elhasznált tankönyveit a »Segélyegyesület«-nek adják át tankönyv-kölcsönkönyvtár létesítése céljából. Eddig alig 3—4 könyv jutott az egyesület birtokába, remélhető azonban, hogy a jövő tanév elején nagyobb számban gyűlnek majd be a könyvek és így a könyvtár meg lesz alapítható. Tankönyveket *Horvát Rezső* tanár vesz át

6. A »Betegszoba« létesítésének tanulmányozására a közgyűlés Kugel dr., Spiesz és Rösch választmányi tag urakat kérte fel. Jelentésüktől függ, vajjon lesz-e már az idén »Segélyegyesület«-nek betegszobája a helybeli magánkórházban.

7. 1898. december havában küldettek szét a »Segélyegyesület« gyűjtőívei, melyek után befolyt 637.02 k Ezen összeg, a tőke kamatai és a takarékpénztárak stb. adományai képezték a jövedelmet a lefolyt évben. E jövedelem kétharmadrésze az alapszabályok értelmében a tápintézeti iökéhez csatoltatott, 482 koronát pedig segély címén a következő tanulók kaptak:

	koronát		koronát
1. Deutsch Dávid	VII. o. t. 20	14. Groff Sándor.	III. o. t. 16
2. Laschitz Henrik	VII o. t. 16	15. Kohn Gyula	III. o. t. 10
3. Deutsch Adolf	VI. o. t. 16	16. Kollwentz Géza	III. o. t. 24
4. Heim Miksa	VI. o. t. 10	17. Kollwentz Ödön	III. o. t. 24
5. Pollák Samu	VI. o. t. 10	18. Vendl Aladár	III. o. t. 30
6. Steiner Miksa	VI o. t. 30	19. Árpási Gyula	II. o. t. 24
7. Alt Zsigmond	V. o. t. 30	20. Breuer Mór	II. o. t. 20
8. Fleck Ernő	V. o. t. 10	21. Grünwald Fülöp	II. o. t. 12
9. Schlesinger Ignác	V. o. t. 10	22. Hönigsberger Imre	II. o. t. 24
10. Rauner Mihály	IV. o. t. 20	23. Feigelstock Márton I. B) o. t.	16
11. Spitzer Lajos	IV. o. t. 20	24. Pollak Lipót	I. B) o. t. 24
12. Blum Frigyes	III. o. t. 20	25. Wolf János	I B) o. t. 24
13. Blum Simon	III o. t. 16		

Röttig Gusztáv úr 100 drb. nyomtatványt ingyen készített a »Segélyegyesületnek«; fogadja érte hálás köszönetünket.

8. Az idén tölti be a »Segélyegyesület« fennállásának 25. évét. Ez alkalomból ősszel jubiláris közgyűlést fogunk tartani és reméljük, hogy az érdeklődők és pártfogók nagy számban jelennek majd meg e közgyűlésen.

9. A „Segélyegyesület“ tagjai.

Alapító tagok.

Ő cs. és kir. Apostoli Felsége
 I. Ferencz József (1884)
 Ágfalva községe (1874)
 Bauer Antal (1874)

Carstanjen Ágost (1874)
 5 Csöndes Ferencz (1874)
 Deák Lajos (1875)
 Dvorzsák János (1874)

Eidlitz Mór (1874)	Patzenhofer Matild (1887)
Eörsy László (1874)	Virtsologi Rupprecht Kálmán
10 Eszterházy Pál hg. (1874)	(1888)
Festetich György gróf (1874)	Salamin Leo (1874)
Graf Adolf (1885)	Schreiner Károly dr. (1897)
Hérics-Tóth János dr. (1880)	30 Solymossy László báró (1775)
Jekelfalussy Pál (1889)	Sopronmegye Nemesi Pénztára
15 Kaposvári takarékpénzt. (1876)	(1896)
Lähne Frigyes (1874)	Soproni Takarékpénztár (1876)
Lenck Gyula (1890)	Töppler Károly (1874)
Lenck Samu (1884)	Zalka János püspök (1876)
Manitius Lajos (1874)	35 Berg Gusztáv báró (1899)
20 Mayer Gyula dr. (1874)	Eszterházy Miklós dr. herczeg
Müller Ede (1874)	(1899)
Müller Paulin (1874)	Haller József dr. (1899)
Nagy-Czenki Czukorgyár (1895)	Kuncz Adolf dr. (1899)
Noedl Kánoly (1874)	Sándorffy Antal (1899)
25 Patzenhofer Konrád (1874)	40 Sugár Sándor (1899)

Tiszteletbeli tagok.

Kárpáti Károly dr.
Salamin Leo
Ulber Mátyás.

A „Segélyegyesület“ tisztviselői (1896 — 1899).

Elnök: Wallner Ignác dr.
Másodelnök: Spiesz Antal
Pénztáros: Németh Zsigmond
Jegyző: Faragó József.

Választmányi tagok:

Beer Ede	Schwarz Károly
Bergmann Keresztély	10 Ulber Mátyás
Dobrovits Sándor (a Sopr. Takarékpénztár képvis.)	Willingstorffer Jenő
Kugel József dr	Winkler Adolf dr.
5 Manninger Sándor	A tanári kar képviselői
Ritter Vilmos	1898 99-ben
Rösch Frigyes	Seemann Kálmán
Scheider Márton	15 Vendl Aladár
	Viszota Gyula dr.

Rendes tagok.

(4 korona évi tagsági díjjal.)

Helybeliek:

Beer Ede	Ottopál Alajos (5 k.)
Bekk Gusztáv dr.	30 Pecz Nándor
Bergmann Keresztély dr.	Pfeiffer Felixné
Boninsegna Ferencz	Ritter Vilmos
5 Breuer Mór dr.	Schármár János (6 k.)
Friedrich Lajos	Schladerer Emma
Hacker Miksa	35 Schleiffer Gusztáv
Haubner Rezső dr.	Schneider Márton (10 k.)
Hauer József	Schöll Gusztáv
10 Hengel József (10 k.)	Schreiner Károly dr.
Izraelita hitközség (6 k.)	Schwarz Károly
Jány Ferencz	40 Schwarz Samu
Jekelfalussy Sándor	Skarits Mihály
Kluge Lajos	Spiesz Antal
15 Kohn Jakab	Stark Lajos
Kottaun Lajos	Steiner Ignác
Kugel József dr.	45 Steiner Lipót
Kund Frigyes	Thiering Gyula
Lang Frigyes	Töppler Károly
20 Lederer testvérek	Vaniss Adolf
Lenk Lajos	Varga Ferencz
Litfass Károly	50 Wagner Zsigmond
Ludwich Ágost	Wallner Ignác dr.
Manninger Sándor	Willingstorffer L. Jenő
25 Meiszner Károly (5 k.)	Winkler Adolf dr.
Meller Manóné	Wulsten Adolf
Németh Zsigmond	55 Zábrák Dénes
Ofner János	

*Összesen: 238 korona.**Vidékiek:*

Bruckner Pál, Bécs-Ujhely	Putz János, Dobrafalva
Czichó Ede, Felsőszterfalva	Reiner Vilmos, Moór
Mayer Ede, Szombathely (20 k.)	Riedl Sándor, Felsőszterfalva (8 k.)
Max József dr., Nagymarton	10 Szalay Mihály, Kincsed
5 Mózes Ignác, Büdöskút	Wabin József, Lajtha-Ujfalu
Pintér Károly, Doborján	(10 k.)

Összesen: 70 korona.

Pártoló tagok 1898/99-ben:

Helybeliek:

	Korona		Korona
Adler Henrik	0'50	Gangl Ferencz	1' -
Ajkay dr.	2' -	Gergely József	2' -
Bachsitz Antal	2' -	Goldstein Henrik	2. -
Bartos Ferencz	0'20	Gonzalles Frigyes	2' -
5 Bauer Lajos	1' -	45 Graf András	1' -
Bénesi Marcell	2' -	Groff Mária	0'60
Biehler Antal	2' -	Gruber István	0'70
Blum Henrik	0'60	» » gyűjtése	1'96
Blum Róza	1' -	Gruber Lina	0'80
10 Bognár József	0'60	50 Gyengő Pál	2 -
Borsch Károly	1' -	» » gyűjtése	0'80
Both Lajos	1' -	Hacker L.	2' -
Börötzffy Dénes	1' -	Havas E.	1 -
Böszl Viktor	2' -	Heumesser János	0'60
15 Özv. Brandl Krisztina	2 -	55 Holischer N.	2' -
» » gyűjtése	2' -	Holndonner Adolf	1' -
Brenner Mihály	0.60	Horowitz Armin gyűjt	0'10
Breuer Samu	1' -	Horváth György	1'50
Breuer Sarolta	2' -	Hönigsberg Lipót	0'30
20 Coriáry Béla	1 -	60 Hünner Rajmond	1 -
Deutsch József	0'60	Kanturek Gottfr.	1' -
Durnhárt Ferencz	0'40	Kass Ignác	1' -
Éder Pál	2 -	» » gyűjtése	2'40
Eitner Gyula	2' -	Keleti Izsó	2' -
25 Engl Lázár	0'60	65 Kern András	2' -
Faludi Adolf	2 -	Kiss Bertalan	1' -
Faludi Ödön	2' -	Kiss József	0'40
Feiglstock Miksa	0'40	Kladler Mátyás	1 -
Feiglstock Sarolta	1. -	Klausz Lajos	4' -
30 Fercsák Lőrincz	2' -	70 Kohn Henrik	1 -
Fischer Mihály	0'20	Kohn Mórné özv.	1 -
Fischer Rózsa	0'20	Kollwentz Ferencz	1' -
Freiszler Vilmos	0'60	Kopstein Sándor gyűjt.	0'20
Friedrich József	1' -	Kugler Ede	2' -
35 Özv Friedrich Károlyné	1' -	75 Kund Kálmán dr.	1' -
Frischmann Sándor	0'60	Láng Béla	2' -
Fuchs Béla	1' -	Langthaler Lőrincz	1' -
Fuchs Jónás	1' -	Lederer Dávid	2 -
Gaál István	1 -	Lehner János	2' -
40 Özv. Gálos Pálné	0'80	80 Leidenfrost György	1' -

	Korona
Lenk Sándor	2'—
Lerchenfeld M. gyüjt.	1 70
Leyrer János	1'—
Lichtenstern Soma	1.—
85 Lunyák Ferencz	1 —
Manninger Sándor	4'—
Mayer Mátyás	2'—
ifj. Mechle József	4'—
Mechle N.	2 —
85 Meiszner Jenő	1 —
Müller Ferencz	0.40
D'Or Jenő	2'—
Pachhofer Nándor	1 —
Palló Károly	0 60
90 Petrik Amália	2 —
Chevalierde Potier Gy.	0.60
Prochazka Henrik	0'40
Proszwimmer dr.	2 —
Raffensperger Ferencz	2 —
95 Reczetáris Ede	1'—
Renner Gyula	0 60
Richly Zsófia	0 40
Róka József	0 20
Rosenberg Béla	1 02
100 Rosenfeld N. dr.	1 —
Rosinger Karolina	1'—
Rozinek Iván	2 —
Rupprecht Gyula	2'—
Rutrich Rikárd	2'—
105 Sabatil Lénárd	0 50
Salzer Mór	1 —
Sax Emma	0 60
Schiff Paula	2 —
Schischa Adolf.	2.—

	Korona
110 Schischa A., ötvös u.	1.—
Schladerer Alfréd	2'—
Schlögl János	0'20
özv. Schidt Ferenczné	1 —
Schneider Eliz	4'—
115 Seltenhofer Frigyes	2 —
Seyde R. százados	2.—
Soós Károly	1'—
Spiegl Siegfrid	2'—
Stark Gusztáv	1'—
120 Steiner Ignác	4 —
Steiner Lipót	2'—
Stengel Antal dr.	1 40
Stoye György	0 40
Stuhl József	0 20
125 Sussmann Miksa	0'40
Szedenic László	2 —
Tiefbrunner Károly	1 —
Thirring Rozina	4'—
Tóközy György	1'—
130 Toronyi János	1'—
Tschik Lőrincz	1'—
Uhlig Károly	2'—
Unger Pál	1'—
Vajda M.	1.—
135 Wallner Ignác dr.	1'—
Wallner Ignáczné	1'—
Wallner István	1 —
Weiler Lázár	0 60
Wilfing Ferencz	2 —
140 Willingstorfer J. ivén N. N.	1'—
Wolf János	0 40
Zollschan Károly	1 —
Zwinz Károly	4.—

Összesen 197 kor. 88 fil.

Vidékiek:

	Korona
Bauer Manó, Stodra	1'—
Baumann Antal, Bécs	4'—
Bendi József, Lövő	1 —
Blumschein Mór, Ujkér	4'—
5 Bunzlau A., L.-Szt.-Mikl.	2'—
Czencz J., Óstfi-Asszonyfa	0 80

	Korona
Czingraber N., Lövő	0 60
Deutsch L., Nagymarton	2 04
Deutsch Samu, Lövő	1'—
10 Deutsch Sándor, Sarród	1.—
Dinda O. dr., Nagymarton	1'—
Eöry Miklós, Gulács	4'—

	Korona
Feiglstock I., Háromház	0'30
Feiglstock M., Pereszteg	2'—
15 Firnberg Lipót, Lócs .	1'—
Fischer F., Bal-Hidvég	4'—
Friebert Bernát, Sárvár	0'40
Friebert Simon, Sárvár	0'20
Gere A., dr. Lövő . .	2'—
20 Goldschmiedt J., Ujkér	0'30
Grüner Alajos, Babóth	1'—
Hantos A., Kismarton .	2'—
Hetyey Elek, Pécs . .	10'—
Holzer Bernát, Lövő .	0'60
25 Horváth Aurel, Lövő .	0'40
Horváth Kálmán Lövő	0'40
Jaluschka Nándor, Lövő	1'—
Kóbor P., Boldogasszony	2'—
Koch József, Siklós . .	4'—
30 Kohn M., Lakompak .	0'40
Kopriszlovits Á., Büdös- kut	2'—
Kovács H., Nagymarton	2'—
Kranjac Tamás, Bükk .	1'—
Lackenbacher A., Siklós	1'—
35 László F., Kis-Czell .	2'—
Maár Rezső, Ágfalva .	0'80
Madarász Pál, Lövő .	0'40
Matiasovits F., Malaczka	2'—
Mörz János, Nagymarton	4'—
40 Nagy A., Balaton-Ederics	2'—
Peltzer K., Zay-Ugrócz	6'—
Petter Károly, Letenye	2'—
Pinezich János, Kertes	4'—
Pócza Antal, Lövő . .	1'—
45 Pozsgai József, Szil, .	0'40
Özv. Pulmann J., Csorna	1'—
Putz Emma, Radafalva	0'60
Putz Irma, »	0'40

	Korona
Putz János, »	1'—
50 Rauner M., Lépesfalva	1'—
Reuter Ágost, Péterfalva	0'40
Rosenfeld A., Kapuvár .	1'—
Rosenthal M., Szombath	2'—
Rusz A., M.-Boldogassz	0'30
55 Rusz A., »	1'—
Rusz H., »	0'50
Rusz P., »	2'—
Rusz V., »	0'50
Ruzicska J., Német-Ujvár	3'—
60 Schischa Miksa, St. Veit	1'—
Schlesinger S., Nemes Ládony	1'—
Schmeykál K., Vaskut .	2'—
Schultz A., Fehéregyháza	1'—
Schummel S., Német- Keresztúr	2'—
65 Schwarz Bernát, Kövesd	2'—
Schwarz Pál, Sárvár .	1'20
Sonnewald L., Radafalva	2'40
Steiner H., Eszterháza .	2'—
Stern Miksa, Széplak .	2'—
70 Szép Gáspárné, Lövő .	0'40
Özv. Szluha Lajosné, Alsó-Pásztori	1'—
Takarékpénzt., Boldog- asszony	2'—
Özv. Techet J., Sárosszék	4'—
Törzsök Gyula, Lövő .	0'60
75 Tritremmel I., Péterfalva	1'—
Wagrandl A., Rákos .	0'20
Walter József, Slanje .	2'—
Wieselmann I., Lakom- pak	1'—
Zollschan Károly, Lövő	2'60
<i>Összesen: 131.14 korona</i>	

Wallner Ignácz dr.,
elnök.

Faragó József,
jegyző.

12. Számadás.

Bevétel.

a „Főrealiskola Segélyegyesület“ jövedelméről az 1898/9. tanévben.

Kiadás.

	kor.	fil.		kor.	fil.
1. Pénztári maradvány 1897/8-ról	40	—	1. Pénzbeli segély czímen 25 tanulónak	482	—
2. Helybeli rendes tagok díjai	238	—	2. A jelzálog-kölcsön-papír szelvényeiért .	2	40
3. Vidéki » » »	70	—	3. Nyomtatványokra	54	—
4. Helybeli pártoló » »	197	88	4. Könyvek bekötésére	9	—
5. Vidéki » » »	131	14	5. Weissböck György szolga díja	10	—
6. A Soproni Takarékpénztár« adománya	50	—	6. Wabel Pál » »	12	—
7. A »Soproni Takaré- és Kölcsön-Egy- let adománya	10	—	7. Levélbélyegekre	4	32
8. Hat alapító tag díja	360	—	8. A »Sopr Takarékpénzt.« 374. számú könyvecskéjében elhelyezett .	1347	86
9. A »Schreiner Ernő-alap« kamataiból megmaradt	2	22			
10. Értékpapírok kamatai	680	—			
11. A »Sopr Takarékpénzt.« 374 sz betét- könyvében elhelyezett tőke kamatja	20	56			
12. A »Sopr. Ipar- és Keresk. Segélyszövet- kezet 24. sz. betétkönyvében elhelye- zett tőke kamatja	97	78			
13. Kroyherr Kristóf péktől, az elárusított zsemlye után való százalék	24	—			
	1921	58		1921	58

11. „A segélyegyesület“ vagyoni állása 1898. évi június 1-én.

	Korona
1/2 drb 1000 forintról szóló földteherment. kötvény 7901 - 2. számmal à 95.50	3820.—
2 10 drb. 100 frtról szóló földteherment. kötvény 4001—5. 4238—40. 35988 - 9. számmal à 95.50	1910.—
3. 3 drb. Tiszaszabályozási kötvény (100 frtos). Sorsz. 2541. sz. 78—sorsz. 2548. sz. 20 — sorsz. 3264. sz. 47 à 138.25.	834.—
4. 10 drb. 1000 koronáról szóló 4 ⁰ / ₁₀ -os korona-járadék kötvény D. 238732—38, 285143, 419543 492176. számmal à 96.90	9690.—
5. 2 drb. 200 koronáról szóló 4 ⁰ / ₁₀ -os korona-járadék-kötvény B 109651, 130144. számmal à 96.90	387.60
6. A 24. számú Sopr. Ipar- és Keresk. Segélyszövetkezeti betétkönyvben	2388.0
7. A 9438. sz. Sopr. Takarékpénztári betétkönyvben a »Schreiner Ernő alap«	400.—
8. Az 568—15588. sz. Sopr Takarékpénztári betétkönyvben	50.—
9. A 374—15394. sz. Sopr. Takarékpénztári betétkönyvben	2279.66

Összesen 21754.82

azaz huszonegyezerhét-százötvennégy korona és 82 fillér értékben.

Sopron, 1899. június hó 1-én.

Wallner Ignác dr.,
elnök.

Németh Zsigmond,
pénztáros.

12 Számadás.

a „Főreáliskolai Betegápolószoba - Alap“ jövedelméről az 1898/9. tanévben.

Bevétel.

Kiadás.

	kor.			fil.	
1. Értékpapírok kamatja	80	—	I. A »Soproni Takarékpénztár« 373—15393. sz. könyvecskéjére elhelyezett		
2. A »Soproni Takarékpénztár« adománya	50	—		209	34
3. A »Sopr. Takpénzt.«-nál levő tőke kamatja	7	30			
4. A »Sopr. Tak. és Kölcsön-Egylet 6785. sz. könyvében elh. tőke kamatja	72	04			
	209	34		209	34

13. „Betegápolószoba-alap“ vagyoni állása 1899. június 1-én:

1. 2 darab 1000 koronáról szóló korona-járadék-kötvény D 1233/I.	korona
187781. sz. à 96 90	1938.—
2. A 6785 sz. Soproni Takaré- és Kölcsönegyleti könyvben . . .	1735.54
3. Az 567—15587. sz. Soproni Takarékpénztári könyvben . . .	50.—
4. A 373—15393. sz. „ „ „ „	563.46
	<u>Összesen 4287.—</u>

azaz négyezerkétszáznyolcvanhét korona értékben.

Sopron, 1899. június hó 1-én.

Wallner Ignác dr.
elnök.

Németh Zsigmond.
pénztáros.

B) „Deák Ferencz“ ösztöndíjalap.

Bevétel.

A 342 sz. betéti könyvecske szerint a helybeli ipar- és keresk. segély- szövetkezetben 1898. június 30-án el volt helyezve: . . . k	381.68
Ezen tőke kamatja 1898. deczember 31-ig . . . . . »	7.68
A 751. sz. 2100 korona értékű járadékkötvénynek 1898. jun. 1-től 1899. május 31 ig járó kamatja . . . . . k.	84.—
	<u>Összesen: 473.36</u>

Kiadás.

A 342. sz. könyvecske szerint elhelyezve . . . . . k.	389.36
Jaluschka Lajos VIII. oszt. tanuló jutalma . . . . . »	84.—
	<u>Összesen: 473.36</u>

Sopron, 1899. június hó 30-án.

Mally Nándor, tanár,
az alap kezelője.

C) „Zászlóalap“.

1898. jun. hó 30-án volt az alap vagyona a soproni ipar- és keresk. segélyszövetség 341. sz. betéti könyvecskéje szerint . . . k.	101.98
Ezen tőke kamatja 1898. deczember 31-ig. . . . . »	2.06
	<u>Összesen: 104.04</u>

Sopron, 1899. június hó 30-án.

Mally Nándor, tanár,
az alap kezelője.

D) Utazási és kirándulási Segély-alap.

Bevétel.

Mult évi vagyoni állapot 1898. június 30-án . . . . . k.	617.62
Ezen tőke kamatja 1898. deczember 31-ig . . . . . »	12.48
A tervezett tornaversenyre utalványozott összegből megmaradt . . . »	37.60
Az 1898. június 28-án tartott táncmulatság tiszta jövedelme . . . »	49.60
A tanuló ifjuság gyűjtése az 1898/99. tanévben . . . . . »	27.48
	<u>Összesen: 744.78</u>

Kiadás.

A Soproni ipar- és keresk. segélyszövetkezet 1731. sz. betéti köny- vecske szerint el van helyezve	Korona 744'78
	<u>Összesen: 744'78</u>

Sopron, 1899. június hó 30-án.

Mally Nándor, tanár,
az alap kezelője.

X.

Segélyezések.

a) Ösztöndíjasok.

A lefolyt tanévben a következő tanulók élveztek ösztöndíjakat:

Sorszám	A tanuló neve	Osztály, melybe jár	Az ösztöndíj		Az ösztöndíj adományozója	Az adományozás kelte és száma
			c z í m e	összege koro- náokban		
1	Firnberg Salamon	VI.	Rosenfeld Jakob- féle	250	Sopron szab. kir. város tanácsa	12.205—1898.
2	Rosenfeld Imre	VI.	» » »	250	»	»
3	Thier Ferencz	VII.	Rosenfeld Katalin- féle	250	»	»
4	Jaluschka Lajos	VIII.	» » »	250	»	»
5	Friedrich Nándor	VII.	Patzenhofer-féle	183'54	»	»
6	Böröczffy Kálmán	VI.	Böröczffy Antal-féle	500	Somogy megye alispánja	6.706—1899.
7	Bauer Dezső	III.	A jövedéki birság- alap feleslegéből	200	M. kir. pénzügy- ministerium	64.006—1897.
8	Takács Ferencz	VII.	Főreálisk ösztöndíj	300	Vallás- és közokt. m. kir. minister	1.333—1893.
9	Vendl Aladár	III.	Széchenyi győri püspök-féle	240	»	23.514—1898.

Összesen 2423'54 korona értékben.

b) Tandíjmentesek

Tandíjmentesek voltak a lefolyt tanév végén:

A tanuló neve	Egész- v. fél tandíjmentes	A tandíjmentesség kelte és száma	A tanuló neve	Egész- v. fél tandíjmentes	A tandíjmentesség kelte és száma
<i>I. A) osztály.</i>			<i>IV. osztály.</i>		
Kiss Jenő	fél	71. ig. - 1899	30 Gruber Gyula	fél	76. ig. - 1896.
Róka József	"	" " "	Mika Károly	egész	478. ig. - 1898.
Tormássy János	"	459. ig. - 1898.	Rauner Mihály	"	434. ig. - 1896.
<i>I. B) osztály.</i>			Spitzer Lajos	"	76. ig. - 1896.
Hermann Géza	fél	459. ig. - 1898	<i>V. osztály.</i>		
5 Maar János	"	" " "	Alt Zsigmond	egész	71. ig. - 1899.
Pollák Lipót	"	71. ig. - 1899	35 Bruckner Nándor	"	76. ig. - 1896.
<i>II. osztály</i>			Fleck Ernő	fél	459. ig. - 1898.
Árpási Gyula	egész	459. ig. - 1898.	Schlesinger Ignác	egész	478. ig. - 1895.
Breuer Móricz	"	" " "	<i>VI. osztály.</i>		
Grünwald Fülöp	"	" " "	Deutsch Adolf	egész	434. ig. - 1896.
10 Hahnenkamp Rezs.	"	" " "	Firnberg Salamon	"	478. ig. - 1895.
Hönigsberger Imre	"	" " "	40 Heim Miksa	"	482. ig. - 1897.
Rezsek István	"	" " "	Pollák Samu	"	459. ig. - 1898.
Uhlig László	"	" " "	Steiner Miksa	"	12.170. V.K.M. 1894.
Winkler Ödön	"	482. ig. - 1897.	<i>VII. osztály.</i>		
<i>III. osztály.</i>			Borsch Károly	egész	482. ig. - 1897.
15 Blum Frigyes	egész	71. ig. - 1899.	Deutsch Dávid	"	71. ig. - 1899.
Blum Simon	fél	459. ig. - 1898.	45 Friedrich Nándor	"	478. ig. - 1895.
Eichinger Károly	"	90. ig. - 1897.	Laschitz Henrik	"	" " "
Fürst Samu	"	" " "	Takács Ferencz	"	44.403. V.K.M. 1893.
Groff Sándor	egész	482. ig. - 1897.	Thier Ferencz	"	478. ig. - 1895.
20 Grüner Géza	fél	90. ig. - 1897.	<i>VIII. osztály.</i>		
Horváth György	"	98. ig. - 1898.	Hantos Aladár	fél	98. ig. - 1898.
Kohn Gyula	egész	459. ig. - 1898.	50 Jaluschka Lajos	egész	44.403. V.K.M. 1893.
Kollwentz Géza	"	434. ig. - 1896.	Kollin Mór	"	44.698. V.K.M. 1892.
Kollwentz Ödön	"	" " "			
25 Mally Nándor	"	" " "			
Pachhofer Vilmos	fél	482. ig. - 1897.			
Rosenits Pál	"	" " "			
Schischa Lipót	"	459. ig. - 1898.			
Vendl Aladár	egész	434. ig. - 1896.			

E szerint 34 tanuló részesült egész- és 17 tanuló féltandíjmentességben.

C) Egyéb segélyezések.

»A Deák Ferencz« ösztöndíjalap 84 k.-nyi ösztöndíjat a tanári kar Jaluschka Lajos VIII. oszt. tanulónak ítélte oda, mint olyannak, ki nem magyar-ajku létére a magyar nyelvből kiváló haladást mutat.

D) Jutalomkönyvek.

Lampel Róbert budapesti könyvkereskedő cég a lefolyt tanév végén történendő kiosztás céljából 5 drb jutalomkönyvet bocsátott a főreáliskolai igazgatóság rendelkezésére. Midőn ezuttal is őszinte köszönetet mondok a nemesszívü adakozónak, közlöm azon tanulók neveit, kiket a tanári kar jutalmazásra érdemesnek ítelt:

Pinezich István VIII oszt., Friedrich Nándor VII. oszt., Deutsch Adolf VI. oszt., Kollwentz Ödön III. oszt és Kiss Jenő I. A) oszt. tanuló.

A „Berzsenyi kör” működése a jelen tanévben.

Az V—VIII. osztályba járó ifjak (összesen 69) Berzsenyi-köre a jelen tanévben szeptember hó 25-én kezdte meg működését.

A kör tisztviselői a következők voltak: Pinezich István VIII. o. t. (főjegyző), Petrik Aladár VII. o. t. (aljegyző), Skarits Mihály VIII. o. t. (pénztáros), Thier Ferencz VII. o. t. (ellenőr), Jaluschka Lajos VIII. o. t. (főkönyvtáros), Takáts Ferencz VII. o. t. (I. alkönyvtáros), Manninger Sándor, VI. o. t. (II. alkönyvtáros) és Biehler Frigyes VIII. o. t. (háznagy).

A kör kéthetenként tartotta rendes üléseit (számszerint 13), de tartott ezen kívül két rendkívüli ülést: Erzsébet királyasszony és Deák Ferencz emlékére; résztvett az intézet minden ünnepélyén és megülte »Márczius 15-ike» emlékét. (Lásd ünnepélyek alatt)

A rendes üléseken a kör tagjai a) részint általános ismeretkörüket gyarapító, részint előadó képességük kifejtésére alkalmas fejtegetésekkel, b) bírálatokkal, c) szavalással foglalkoztak. A fejtegető előzetes készülés után szabadon ismertette a tételt a kör tagjai előtt. Utána néhány bíráló taglalta a fejtegetést és megállapította, hogyan felelt meg a fejtegető feladatának.

Kitüntek szabad előadásukkal: Hantos Aladár VIII. o. t. (Zalán futása), Litfass Ernő VII. o. t. (Szép Ilonka, Vén cigány), Pinezich István VIII. o. t. (Két szomszédvár), Biehler Frigyes VIII. o. t. (Vörösmarty szerepe az irodalomban) Skarits Mihály VIII. o. t. (A magyar nyelvjavítás és hibái), Jaluschka Lajos VIII. o. t. (Vörösmarty lírája), Kosch Lipót VIII. o. t. (Vörösmarty élete és költészete), Petrik Aladár VII. o. t. (Vörösmarty, Csongor és Tündéje, Kiss József költészete) és Wellner Zsigmond VII. o. t. (Vörösmarty szózata)

A bírálók közül szorgalmukért különösen kiemelendők: Hantos Aladár VIII. o. t. Pinezich István VIII. o. t. és Litfass Ernő VII. o. t.

A fentiekén kívül benyújtottak még jelige alatt 6 munkát.

Bevált közülük: Petrik Aladár VII. o. t. 3 költeménye (Fantáziámhoz, Őszi vándor, Dalok egy epizódról), Horváth József VIII. o. t. elbeszélése (A gyujtogató) és Biehler Frigyesnek szintén 1 elbeszélése (Az öreg Imre bácsi szerelme).

Szavaltak összesen 26-szor. Legtöbbször szavaltak: Horváth József VIII.

o. t. (4-szer) Kollin Mór VIII. o. t., Deutsch Dávid és Thier Ferencz VII. o. t. és Steiner Miksa VI. o. t. (3—3-szor), kívülök többen 2-szer vagy egyszer.

Az intézet ünnepélyein Horváth József, Deutsch Dávid és Steiner Miksa szavaltak. A tanév végén tartott szokásos versenyszavalon díjat nyertek Steiner Miksa VI. o. t. (Fischer: Petöfi élete és munkái) és Horváth József VIII. o. t. (Kiss J.: Költeményei), Deutsch Dávid VII. o. t. jegyzőkönyvi dicséretben részesült.

Pályatétel 3 volt kitűzve:

a) A régi Magyarország (Grünwald Béla nagyműve alapján).

Díja egy drb. 10 koronás arany. Egy munka érkezett be, amely jutalomra méltónak tartatott. Szerzője Petrik Aladár VII. o. t.

b) A fénytani lencsék és alkalmazásuk a fénytani eszközöknél. Pályamű nem érkezett be.

c) Természetről való rajz. Díj 1 drb. 10 koronás arany. 5 rajz érkezett be. Mind az 5 rajz igen jónak bizonyult, olyannyira, hogy még két rajz díjaztatott, a többi 2 pedig megdicsértetett. A tíz koronás aranyat Borsch Károly VII. o. t. egy rajza nyerte el, Horváth József VIII. o. t. Tóth Béla »Mende-Mondák« cz. művét Borsch Károly egy másik rajzáért, Pasteiner Gyula »Római világ« cz. művét kapta jutalmul, Jaluschka Lajos VIII. o. t. és Laschitz Henrik VII. o. t. rajzukért dicséretben részesültek. Megjegyzendő, hogy Seemann Kálmán, a szabadkézirajz tanára a rajzokat megmutatta a »Soproni Képzőművészet« tagjainak, kik elismerésül és buzdításul a tanulóknak állandó szabad-jegyet adtak kiállításukba.

A kör könyvtára 50 kötetel gyarapodott 241 k. értékben

Összes bevétel volt: 313.30 k. kiadás 304.26 k. maradék tehát 9.04 k.

Az igazgató és a tanári testület állandóan figyelemmel kísérte a kör működését.

XII.

Rendeletek.

A v. k. miniszterium ajándékaira vonatkozó rendeleteket (Lásd 6. oldal »Ajándékok.«)

359. ig. 838. főig. 46.169. v. k. m. sz. Énekdíj 1898/9. tanévtől kezdve 80 kr.

363. ig. 854. főig. 2464. eln. v. k. m. sz. A nemzeti ünnepeken a címeres nemzeti lobogó kitűzendő.

403. ig. 989. főig. 51.676. v. k. m. sz. Kárpáti Károly dr. rendes tanár hasonminőségben a Szegeden felállított új állami főgymnasiumhoz áthelyeztetik és az igazgatói teendők ideiglenes ellátásával bizatnak meg.

404. ig. 990. főig. 57.169. v. k. m. sz. A latin nyelv tanításával Bothár Dániel és Király Béla ág. h. ev. főgymn. tanárok bíatnak meg.

418. ig. 1023. főig. 60.636. v. k. m. sz. A tornatanítással Míka Károly dr. és Török Mihály rendes tanárok bizatnak meg.

420. ig. 1031. főig. 59.911. v. k. m. sz. Gruppenberg Fehrentheil Henrik lovag a soproni áll. főreáliskolához rendes tanárnak neveztetik ki.

427. ig. 1041. főig. Felséges Királynénk megrendítő halála feletti gyászunk jeléül hitfelekezetek szerint gyászisteni tisztelet és a nemzeti csapást méltató gyászünnepély tartatott.

438. ig. 1095. főig. Felséges Királyasszonyunk halála feletti gyász külső jeléül egy hónapig gyászjelvényt visel a tanári kar és a tanuló ifjuság. A hivatalos levelek 6 hónapon át fekete pecséttel láttatnak el.

498. ig. 1206. főig. 4196. eln. v. k. m. sz. Évenként Erzsébet napján (nov. 19.) az elhunyt Erzsébet királyné emlékét felevelenítő iskolai ünnepély rendezendő.

70. ig. 126. főig. 450 v. k. m. sz. Az ifjusági könyvtárhól kiselejtezett könyvek eladandók.

85. ig. 129. főig. 8270. v. k. m. sz. A művészeti érzék nevelése a középiskolákban.

88. ig. 163. főig. 1746. v. k. m. szv. sz. A Sopronban 1898. évben tervezett tornaverseny költségeire utalványozott összegről szóló számadás elfogadtatik.

134. ig. 270. főig. 20.462. v. k. m. sz. Műtörténeti metszetgyűjtemény beszerzésére 100 frt utalványoztatik.

214. ig. 418. főig. 20.997. v. k. m. sz. Intézeti helyi tornaverseny tartandó, melyre jutalmazásul 80 frt fog kiutalványoztatni.

XIII.

A soproni áll. főreáliskolában 1899—900. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. osztály.

	Ára frt.
Halász Ignác: Magyar Nyelvtan I. r. (33,696—95)	— 60
Badics Ferencz: Magyar Olvasókönyv I. r. (22,983—95)	1 20
Fleischhacker-Kárpáti: Német Nyelvtan (22,986—95)	1 —
» » Német Olvasók. I. r. (14,185—93)	1 20
Báthory N.: Állat-növénytan I. r. (8162 92)	1 20
Cherven-Schneider: Földrajz I. r. (2769—95)	— 80
Gerevich-Orbók: Számтан (31,836—94)	1 50
Kiss E. János: Geometriai Alaktan I. r. (15,363—94)	1 —

II. osztály.

Halász Ignác: Magy. Nyelvtan II. r. (45,607 - 96)	— 60
Badics Ferencz: Magy. Olvasókönyv II. r. (22,983 - 95)	1 40
Fleischhacker-Kárpáti: Német Nyelvtan (L. fent)	1 —
» » Német Olvasók. II. r. (14,085—93)	1 20
Báthory N.: Állat növénytan II. r. (8162—92)	1 20
Cherven-Schneider: Földrajz II. r. (60139 - 94)	— 80
Gerevich-Orbók: Számтан (L. fent)	1 50
Kiss E. János: Geometriai Alaktan II. r.(15,362—94)	1 —

III. osztály.

Halász Ignác: Magy. Nyelvtan (2567 - 95 eln.)	.80
Badics Ferencz: Magy. Olvasókönyv III. r. (22,983 - 95)	1 40
Fleischhacker-Kárpáti: Német Nyelvtan (L. fent)	1 —
» » Német Olvasók. III. r (9716—94)	1 60
Valló Vilmos: Módszeres Franczia Nyelvtan és Olvasók. (23,235 - 93)	1 10

	Ára frt.
Schmidt: Phys. Földrajz (4392 - 1896)	— 80
Gaál-Helmár: Magyarország Története (19,481—92)	— 80
Gerevich-Orbók Számítan (L. fent).	1.50
Kiss E. János Constructiv Planimetria (18,186—91)	2 40

IV. osztály.

Lehr: Arany »Toldi«-ja (51,992 - 92)	— 80
Négyessi László: Stilisztika (5234. eln - 97)	1.40
Fleischhacker-Kárpáti: Német Nyelvtan (L. fent)	1
Német Olvasók. IV r. (22,982—95)	1 60
Hofer: Módsz Francia Nyelvtan II r. (8717—1880)	— 90
Salamin L.: Francia Olvasmányok 2375—81.	2 20
Hankó-Sterényi dr.: A Chemia Elemei (39,690 1889)	— 80
Cherven-Schneider: Osztr.-magy Monarchia (25,407 95).	70
Schneider: Európa ismertetése (8634 1886)	— 24
Mocnik-Klamarik-Wagner: Algebra (33,231—1895)	2 —
Kiss E. János: Constructiv Planimetria (L. fent).	2 40

V. osztály.

Riedl Frigyes Rhetorika. 2928—97	1 30
Heinrich G: Német olvasóköny I r. (15,027—84)	1.40
Hofer: Rendszeres Francia Nyelvtan (20,791—91)	1 20
» Gyakorlókönyv hozzá (53,881—91)	— 90
Salamin L.: Francia Olvasmányok (L. fent)	2 20
Reichenhaller: Chemia I. r (41,442—90).	— 90
Ribári: Világtörténet I r. (10,201—92)	— 80
» Pótfüzet hozzá	— 20
Roth: Növénytan Alapvonalai (53,167—91)	1.20
Mocnik Klamarik-Wagner: Algebra (L. fent)	2.—
» » » Geometria (45,901—93)	2 40
Kiss E. János: Gyakorl. Ábrázoló Geometria I. r. (10,184—92)	1 20

VI. osztály.

Riedl Frigyes: Poetika (21,609—95)	1.40
Heinrich G: Német Olvasókönyv II. r. (3143—95)	1.40
Hofer: Rendszeres Francia nyelvtan (L. fent)	1.20
» Gyakorlókönyv hozzá (L. fent)	— 90
Salamin L.: Francia Olvasmányok (L. fent)	2.20
Reichenhaller: Chemia II. r. (41,442—90)	— 90
Ribáry: Világtörténet II. r. (25,410—95)	1.—
Roth Állattan. Alapvonalai (53,167—91)	1 20
Mocnik-Klamarik-Wagner: Algebra (L. fent)	2 —

	Ára frt
Mocnik-Klamarik-Wagner Geometria (L. fent)	2 40
Suppan: Ábráz. Geometria I. r. (20,127—1892)	1 40

VII. osztály.

Beöthy: A Magy. Nemz. Irodalom Tört. I. r. (49,934—91)	2 50
Heinrich G.: Német Olvasókönyv III. r. (20,027—94)	1 80
Salamin L.: Francia olvasmányok (L. fent)	2 20
Ribáry: Világtörténet III. r. (25,410—95)	1 —
Roth: Ásvány- és Kőzettan (26,130—1886)	1 40
Fehér J.: Kísérleti Természetan (53,167—91)	2 80
Mocnik-Klamarik-Wagner: Algebra (L. fent)	2 —
„ „ „ Geometria (L. fent)	2 40
Suppan: Ábráz. Geometria II. r. (20,127—1882)	1 40

VII. osztály.

Beöthy: A Magy. Nemz. Irodalom Tört. II. r. (49,934—91)	2 50
Heinrich G.: Német Olvasókönyv III. r. (L. fent)	1 80
Salamin L.: Francia olvasmányok (L. fent)	2 20
Sárffy: Lélektan és Logika (18,763—92)	1 —
Ribáry: Magyarország Oknyom. Története (20,472—91)	2 —
Fehér J.: Kísérleti Természetan (L. fent)	2 80
Mocnik-Klamarik-Wagner: Algebra (L. fent)	2 —
„ „ „ Geometria (L. fent)	2 40
Suppan: Ábráz. Geometria III. r. (L. fent)	1 40

Latin könyvek.

Pirchala: Latin Nyelvtan (reálisk. szám. I. r. (5031—1888)	— 70
„ „ „ „ „ II. r. (5031—1888)	— 70
„ „ „ Olvasmányok (568—1884)	1 20
David-Pozder: Anthologia (54,799—1892)	1 —
Holub: Sallustius: De Conjur. Catilinae (9009—1895)	— 60
Veres: Virgilius (36,968—1888)	— 80
Köpesdy Cicero: Orat. in Catilinam (43,269—1886)	— 60
Schultz-Dávid: Latin Nyelvtan és Mondattan (55,345—1896)	1 20
„ „ Latin Gyakorlókönyv (50, 758—1895)	1 20
Ring: Tacitus. Agricola (54,804—1889)	— 40
Gyurits: Horatius: I. Carmina (I. Carmina (13,746—85)	— 60
„ „ II. Satirae et epistolae (19,990—82)	— 60
Köpesdi: Cicero 7 beszédje (17759—87)	— 84

Hittani könyvek.

Katholikusok számára:

	Ára ft
Középkatekizmus	—'40
Róder: Biblia Történetek	—'53
Pokorny: Szerartások	80
Demény: Vallástan II r	—'90
Vincze: A kath egyház történelme	—'80

Evangelikusok számára:

Bereczky: Bibliai Történetek	— 40
» Ker. egyház rövid története	—'30
Pálffy: Egyháztörténet	—'75

Izraeliták számára:

Csukási és Schön: Hittan I. r.	—'80
Csukási és Schön: Hittan II. r.	—'50
Goldberg dr. A zsidó nép és irodalom története.	—'70

Segédkönyvek.

Luther: Logarak (24,284—92)	1'20
Ballagi: Magyar és német Zsebszótár	1'40
Helmár: Magyarország történeti térképe	—'20
Jausz: Iskolai Történeti atlasz	4'60
Holub-Köpesdi: Magyar- és Latin Szótár	5'—
Lange-Cherven: Iskolai Atlasz (70,941—95)	1.—
Németh A. dr.: Magyar és német Szótár	1'20
Polgár Gy: Ókori hitélet (képgyűjtemény) (36,232—96)	1'80
Kogutowitz: Középiskolai földrajzi atlasz I. II. IV. oszt. számára	1'30
Wolf Béla: Magyar-német zsebszótár	2'—
Horváth J: Földrajzi-térkép vázlatok I. II. oszt.	0'10

XIV.

A jövő tanévre s a tanulók fölvételére vonatkozó közlemények.

Tanulók a főreáliskola bármely osztályába felvehetők, ha ki tudják mutatni, hogy az előző osztályt egy nyilvános reáliskolán legalább is elégséges eredménnyel végezték.

Azok a tanulók, kik nyilvános gimnasiunból, vagy polgári iskolából reáliskolába akarnak átlépni, kötelesek felvételi vizsgálatot tenni. E vizsgálat az elhagyott és a reáliskola tantervei közt mutatkozó lényeges különbségre terjed ki.

Egyik tanintézetből a másikba az átlépés rendszeren csak a tanév kezdetén történhetik. Évközben más intézetből jövő tanuló a tanári testület határozata alapján csak a változás okainak igazolása mellett vehető fel.

Kereskedelmi, katonai vagy más szakiskolából a reáliskolába átlépni szándékozók felvételükért a nmlt vallás- és közokt. m. kir. Ministeriumhoz tartoznak folyamodni és az erre vonatkozó folyamodványt a reáliskola igazgatóságánál nyújtják be.

A felvételi vizsgálat díja 20 korona.

A tanintézet I. osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki a 9. évét betöltötte és 12 évnél nem idősebb. Tizenkét évesnél idősebb tanuló felvétele felett a tanári testület határoz. A fölvételhez megkivántatik minden tanulótól, hogy nyilvános iskolától nyert bizonyítvánnyal igazolja, hogy a népiskola 4 alsó osztályát sikerrel végezte, vagy hogy felvételi vizsgát tegyen, a melynél hasonló mérvű képzettségről tanuságot tesz. E vizsgálat díja 20 korona.

Minden tanuló tanintézetünkön való beiratásakor tartozik átszolgáltatni keresztlevelét, illetőleg születési bizonyítványát, valamint az 1887-iki XXII., a himlőoltást szabályozó törvényczikk értelmében kiállított bizonyítványt, hogy élete első évében beoltatott s ha 12 évnél idősebb, azóta másodszor is beoltatott. Kik ezt nem tudják kellőleg igazolni, a főkapitányságnál, mint közegészségi ellenőrző közegnél fognak bejelentetni, hogy az azoknak hivatalból fogyanatosítandó esetleg újbóli beoltásáról gondoskodják.

Minden tanuló a felvételre személyesen és rendszerint atyja, anyja vagy

gyámja, illetőleg azok valamely külön megbizottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni.

Azok a szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámfiuk felvételekor **alkalmas helyettest tartoznak írásban bejelenteni**, kire a házi felügyelet és nevelés tekintetében kötelességüket és jogukat átruházzák. A szülők és gyámok e részben minden változást írásban tartoznak az igazgatónál bejelenteni; ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek vagy a befolyást épen károsnak tartja megkövetelni, hogy e tekintetben czélszerű változás történjék.

A nmltsgú vall.- és közokt. m. kir. Ministerium 50.667 1895. sz. rendelete alapján a tanulók felvétele június 30-án, július 1. 2. 3. 4. és 5-én d. e. 10. 12-ig és szeptember 1. 2. és 3-án d. e. 8. 12-ig történik (a főreáliskola VII. osztálya helyiségében).

Szeptember 3-ika után jelentkező tanulók, késedelmük okát **hitelesen** tartoznak igazolni: szeptember hó 10-én túl az igazgató nem vehet fel többé tanulót bármily oka volt is mulasztásának; a felvételt ezen határidőn túl az igazgatóság útján benyújtott folyamodványra a tankerületi kir. főigazgató ur engedheti meg.

A felvett tanulók szeptember hó első három napjainak egyikén d. e. az illető osztályfőnöknél tartoznak jelentkezni. Ha a felvett tanulók a tanév elején szeptember 4-ig bezárólag az osztályfőnöknél személyesen nem jelentkeznének, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett fölvételi díjat is elvesztik.

Minden tanuló kivétel nélkül tartozik beiratásakor 6 k. felvételi díjat 2 k.-át könyvtárra, 1 k.-át értesítőre, 0.40 k.-át tintára és 1.60 k.-át énektanításért fizetni. **Ezen díjak alól felmentésnek nincs helye.**

Az évi tandíjat a nmltsgú. vall.- és közokt. m. kir. Miniszter ur 1887. évi július hó 15-én 28299. sz. a kelt magas rendeletével **évi 48 koronában** állapította meg

A tandíjak kezelése s a tandíjmentesség elnyerése iránt, a nmltsgú vallás és közokt. m. kir. Miniszter úr 1895. évi július hó 29-én 40201 sz. a kelt rendelete kapcsán megjelent szabályzatával újabban intézkedett. E szabályzatból a következőket közlöm:

8. §. E szabályzat czimében említett középiskolák minden rendes és magántanulója, ki e tandíj fizetése alól felmentve nincs, minden tanévben köteles tandíjat fizetni. A tandíj összegét rendeleti uton a vall.- és közokt. Miniszter határozza meg. (L. fent.)

12. §. A tandíjat négy részletben lehet fizetni; az első részletet **legkésőbb október 15-ig**, a másodikat **deczember 1-ig**, a harmadikat **márczius 15-ig**, a negyediket **május 1-ig**. A nyugtatványokat a tandíjkezelő (Török Mihály tr.) állítja ki. A felvételi- valamint a tandíjak a magy. kir. adóhivatalba szállítatnak be.

14. §. A tandíj részletek lefizetésének záros határidejét az igazgató az intézet minden egyes osztályban és az intézet hirdető tábláján előzetesen közzé teszi.

Oly tanuló, ki az illető tandíj-részletet a záros határidőig le nem fizeti, az intézetből kitiltandó. tekintet nélkül a mulasztást előidéző körülményekre.

15. §. Az ily módon kitiltott tanulónak az intézetbe újból való felvételére nézve, a késedelem okainak tekintetbe vétele mellett, saját hatáskörében az intézeti igazgató határoz akkor, ha a tanuló a kitiltástól számított egy hétnél többet nem mulasztott. Egy héten túl terjedő ilyennemű mulasztás esetén a felvételre az engedélyt a tankerületi főigazgató adja meg, ha a késedelem alaposan megokoltatik. Az igazgató elutasító határozata ellen a tankerületi főigazgatóhoz, ennek határozata ellen a vallás- és közoktatási ministerhez az illetők felebbezéssel élhetnek.

24. §. A tandíj fizetés alól való felmentés, a felmenthető tanulók a miniszteri számvevőség által minden egyes intézetre nézve külön kiszámított átlagos százalékának határáig a tanári testület meghallgatása mellett az intézet igazgatója adja meg.

(A soproni áll. főreáliskolánál a felmentés megengedett maximuma az 1895. ad 40201. sz. m. rendelet szerint 15 %.)

A megszabott százalék határát átlépni az igazgatónak megengedve nincs, ellenkező esetben megfelelő kártérítésre köteles.

25. §. A tandíj fizetése alól nem menthetők fel az oly tanulók, kik nem képesek szegénységüket vagy legalább vagyontalanságukat igazolni, nem menthetők fel továbbá azok a tanulók, kik az előbbi tanév, illetőleg időszak végén az erkölcsi magaviseletből »rossz« vagy »kevésbé szabályszerű« érdemjegyet kaptak, vagy a felsőbb osztályba való fellépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében »elégtelen« előmenetelt tanúsítottak; valamint azoknak sem, kiknek az említett tantárgyakból, habár nem is volt elégtelen érdemjegyük, de több volt az »elégséges«, mint a »jeles« és »jó« érdemjegyük.

26. §. Oly szülők, kik beigazolják, hogy egyszerre három vagy több fiút gymnasiumban vagy reáliskolában avagy polgári iskolában, tudományegyetemen vagy műegyetemen, avagy hasonló intézetben taníttatnak, szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak a tandíj felének elengedéseért és a fél tandíj alól fel is mentendők, ha a tanuló iskolai bizonyítványa, illetőleg értesítője a kellékeknek megfelel. (L. a 25. §-t)

28. §. Tandíjmentességet írásban kell kérni, még pedig az intézet igazgatójához címzett és nála benyújtandó szabályszerű folyamodvány alakjában. A folyamodványhoz melléklendő szegénységi bizonyítvány, melynek egy évnél nem szabad régiebbnek lennie, továbbá az iskolai bizonyítvány, illetőleg időszaki értesítő.

Megjegyzendő, hogy középiskolai, felsőbb leányiskolai tanárok és iskolaszolgák, továbbá polgári iskolai- és néptanítók fiai folyamodványukat szegénységi bizonyítvánnyal felszerelni nem kötelesek.

Folyamodni minden tanévben kétszer lehet, **szeptember 15-ig és február hó 15-ig.**

Az igazgató a tanulókat a tandíjmentesség elnyerhetésének összes feltételeire és körülményeire osztályonként, nemkülönben az intézet hirdető tábláján figyelmezteti.

31. §. A tandíjmentesség mindig azon félévvel veszi kezdetét, melyben a mentesség megadatott. A mentesség érvénye az egész középiskolai tanfolyamra terjed ki, feltéve, hogy folytatólag változatlanul fennállanak azok a feltételek, melyekhez a tandíjmentesség megtartása kötve van. (L. 32. §) A mentesség, a mondott feltételek mellett, érintetlen marad akkor is, ha az illető tanuló — esetleg évközben is — e szabályzat címében említett jellegű más középiskolába lép át.

32. § A tandíjmentesség élvezetét elvesztik a tanulók:

a) ha magántanulókká lesznek, mely esetben a mentességet azon félév elejétől vesztik el, melynek folyamában az előadásoktól elmaradtak;

b) ha valamely középiskolából bármely oknál fogva kizáratnak;

c) ha a tandíjmentes tanulónak, vagy azon személynek, ki őt eltartani köteles, vagyoni viszonyai kedvezőbbekké lesznek, mely esetben a mentességet a változás beálltát követő félévtől kezdve vesztik el;

d) ha az első időszak, illetőleg a tanév végén az erkölcsi magaviseletből »rossz« vagy »kevésbé szabályszerű« érdemjegyet kapnak, vagy ha az első időszak, illetőleg a tanév végén a felsőbb osztályba való lépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében »elégtelen« előmenetelt tanúsítanak, nemkülönben, ha az említett tantárgyakból több az »elégséges«, mint a »jeles« és a »jó« érdemjegyük. Ez esetekben tandíjmentességüket a bizonyítványt, illetőleg értesítőt követő félévtől kezdve vesztik el.

A c) és d) pont alatt felsorolt esetekben az illető tanuló újból való felmentésért csak akkor folyamodhatik és tandíjmentességben csak akkor részesíthető, ha ismét megfelel mindazon feltételeknek, melyek alatt tandíjmentességért általában folyamodni lehet.

Az ág. hitv. evang. tanulók hitoktatási díj címén évenként 4 k.-át, az izraeliták pedig 6 k.át tartoznak fizetni. Ezen díj első fele a beiratáskor, a második fele pedig február hó első hetében fizetendő.

A vegytani gyakorlatokért járó díj (a szereket beletudva) 54 k., a gyorsírásért 8 k., a műírásért 4 k., a rendk. szabadkézi rajzolásért 20 k. Ezen díjak szintén félévi részletekben előre fizetendők.

A nmtsgú vall. és közokt. m. kir. ministerium rendelete folytán a könyvviteltan a IV. osztálytól fogva mint rendkívüli tantárgy taníttatik. Évi díj 12 korona.

Iskola orvosunk lévén, a VII. osztály tanulóinak az egészségtanból a tanítás ingyenes.

A lefizetett tandíjak, vagy díjrészletek nem téríthetők vissza

Oly tanulóknak, kik egy kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet és a kiket a tanári testület képesnek tart arra, hogy a szünidő alatt önszorgalmukból pótolhatják mulasztásukat, megadhatja a jogot, hogy a jövő iskolai év kezdetén javító vizsgálatot fehessenek, de csupán abban az intézetben, a hol tanultak és csak akkor, ha „jó“ vagy legalább „szabályszerű“ magaviseleti tanjegyük van. Ezen javító vizsgálat díjtalan

Azok a tanulók, kik két kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, az igazgatóság útján csak fontos okok alapján folyamodhatnak a javító vizsgá-

latra való engedélyért a tankerületi kir. főigazgató úrhoz. Az ez irányu szabályszerű 50 kros bélyeggel ellátott és az összes iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok július hó 5-éig a tanintézeti igazgatóság útján nyújtandók be.

Több mint két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert tanuló javító vizsgálatra semmi szín alatt sem bocsátható.

Az 1897. évi 49,715. sz. rendszerint bukott ismétlő középiskolai tanulóknak az osztály másodszori ismétlése sem engedhető meg.

Ha valamely tanuló a vizsgálatokat betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem teheti vagy megszakítani kénytelen, a tanári testülethez folyamodhatik a következő tanév kezdetén tartandó pótló vizsgálatra való engedélyért. A betegség igazolására hatósági, vagy hatóságilag megerősített orvosi bizonyítványt kell mellekelni. A pótló vizsgálat csak teljes vizsgálat lehet, melyért semmi díjat sem kell fizetni.

Az esetleges javító s pótló vizsgálatok augusztus hó 31-én d. e. 8—12 óráig és d. u. 3—6 óráig fognak megtartatni; azok pontos határideje minden egyes a vizsgálatra jelentkezettre nézve, annak az idején az iskola hirdetési tábláján fog közzé tétetni.

A tanintézetünk ötödik osztályába belépő tanulókat s azok szüleit e helyen továbbá még arra is figyelmeztetjük, hogy az 5 osztálylyal kezdődő **latin nyelvi tanfolyamba**, a nmltsgú vall. és közokt. m. kir. Minister úrnak 1891 deczember 23-án 86075 sz. a. kelt rendelete értelmében, minden a negyedik osztályt elégséges előmenetellel végzett tanuló beléphet.

Tekintve, hogy a latin nyelvi tanfolyamnak sikeres végzése, illetve a **latin nyelvi potérettségi** bizonyítvány megszerzése, a reáliskolát végzett tanulóknak **az orvosi és jogi pályát** is megnyitja, a latin nyelvi tanfolyamban való részvételt tanulóinknak melegen ajánljuk. A tanulás díjtalan.

Magántanulók, kik magán úton vagy magánintézetben tanultak és előmenetelükről nyilvános iskolától kívánnak bizonyítványt nyerni, az igazgatónál való előleges bejelentés és annak kimutatása mellett, hogy a közvetlenül lefolyt tanévet, mely magánintézetben, illetőleg hol és mily rendszerű tanulmányozással töltöttek, tehetnek vizsgálatot az e célra megállapított időben; az ilyen magántanuló tartozik fizetni: 48 k. tandíjat, 7 k. felvételi és értesítő díjat és 80 k. vizsgadíjat.

A középiskolai izraelita tanulóknak a szombati- és más ünnepnapiri írás és rajzolás alól való felmentést az 55,711—1892. sz. rendelet értelmében maga az igazgató adja meg a szülőknek az aláírásra nézve hatóságilag igazolt írásbeli kérvénye alapján. Mindamellett a felmentett tanuló az illető órában, felmentettsége daczára, jelen tartozik lenni, s ha lehetséges, pl. a mennyiség-tanból szóbeli feleletre fel is hívható. Ha az osztály kizárólag feladat-irással vagy rajzolással van elfoglalva — s magyarázat nem fordulhat elő — a felmentett tanuló azon idő alatt ugyane tárgy elméleti vagy értelmező leczkéiből examinálandó vagy ismétlő tanulással tartozik foglalkozni.

A tanulók érdemsorozata az 1898/99-ik tanévben.

Rövidítések magyarázata: tdm. = tandíjmentes ; ftdm. = féltandíjmentes ; öszt. = ösztöndíjas ; ism = ismétlő ; m. = fel van mentve ; mgt = magántanuló.

Előmenetelből:

- 1 = jeles,
- 2 = jó,
- 3 = elégséges,
- 4 = elégtelen.

Magaviseletből:

- 1 = jó,
- 2 = szabályszerű,
- 3 = kevésbé szabályszerű,
- 4 = rossz.

Dolgozatok külső alakjánál:

- 1 = szép.
- 2 = csinos,
- 3 = rendes,
- 4 = elég rendes,
- 5 = rendetlen.

A vastag betűvel szedett nevek jelentik, hogy az illetők jeles tanulók.

I. B) osztály.

Osztályfőnök: *Viszota Gyula dr.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szépíráás	Tornázás	Ének	Dolg. külső alakja	Magaviselet
a) Felsőbb osztályba felléphet:												
Bibler Antal	19	3	3	2	19	2	19	19	1	19	3	1
Braun Sándor	33	3	3	3	3	3	3	3	19	3	3	19
Feiglstock Márton	19	19	19	19	1	19	19	1	19	19	19	1
Fischer Manó	19	19	19	3	3	2	3	3	4	3	3	3
5 Fischer Sándor	19	19	19	19	19	2	2	19	3	1	4	4
Hermann Géza, ftdm.	33	33	33	33	33	2	3	19	19	1	3	1
Kern Gyula	19	19	19	2	2	1	2	1	19	19	2	1
Kopstein Károly	19	33	19	19	2	2	2	1	19	19	2	1
Maár János, ftdm.	19	33	33	33	33	3	3	19	33	33	4	1
10 Mayer Jakab, ism.	33	33	33	33	33	33	2	19	19	33	4	2
Mechle Béla	33	33	33	33	33	33	33	19	19	33	3	1
Mechle Géza	19	33	33	33	33	33	33	19	19	33	3	1
Mörz Károly	2	33	19	19	19	33	33	19	1	19	3	1
Müller Dezső	1	33	19	19	19	2	19	1	33	19	3	1
15 Ottopal Brunó	1	33	19	19	19	19	33	19	19	33	3	1
Palló Pál	19	33	33	33	19	2	33	1	19	19	2	1
Pollák Lipót, ftdm.	19	19	19	2	1	1	1	19	1	19	2	1
Pozsgai Gyula	19	33	33	33	33	33	33	19	33	33	3	1
Rechnitz Jenő, ism.	33	33	33	33	33	33	2	19	19	33	4	2
20 Schulz Alfréd	33	33	33	2	33	33	33	33	19	33	5	2
Schummel Károly	1	19	33	19	19	2	2	1	1	19	3	1
Schwarz Adolf	19	19	19	19	33	2	19	19	33	19	19	1
Stark Gusztáv	33	33	33	33	33	33	33	19	19	19	33	2
Weslmann Samu	19	33	19	2	2	2	2	19	33	19	33	1
25 Wolf János	1	1	2	1	2	1	1	19	19	1	2	1
Zollschan Hugó	2	33	2	33	33	33	33	19	33	33	33	1
b) Javító vizsgálatra bocsáttatik:												
Heumesser József	33	4	33	33	33	33	33	1	19	19	4	2
Lederer Siegfried, ism.	33	4	33	33	33	33	33	2	33	33	4	1
c) Osztályismétlésre utasítatik:												
Brenner Károly	33	4	4	4	4	4	4	2	2	33	4	2
30 Feiglstock Ignác	33	33	33	33	4	4	33	2	33	33	5	4
Frischmann József	2	4	33	4	33	33	33	1	33	2	33	1
Gruber Otmár	33	4	33	33	33	33	4	33	m	33	5	2
Kranjac Ernő	33	33	4	4	4	33	33	33	33	33	4	2
Renner Kálmán	2	4	33	33	4	4	33	33	33	33	4	1
35 Törzsök János	33	4	4	4	4	33	4	2	2	33	33	2
Weiler Gyula	33	4	4	4	4	4	33	33	19	33	5	2

Összesen: 36.

II. osztály.

Osztályfőnök: *Veszprémi Vilmos dr.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szépíráás	Tornázás	Ének	Dolg. külső alakja	Magaviselet
a) Felsőbb osztályba fellephet:												
Árpási Gyula, tdm.	1	19	19	19	1	1	1	3	19	1	3	1
Breuer Ernő	2	19	19	19	2	2	19	2	3	3	3	1
Breuer Mór, tdm.	2	3	3	2	3	1	2	2	3	3	3	1
Bunzlau Róbert	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1
5 Durnhart József	3	3	3	3	3	3	3	3	19	3	3	1
Engel Zsigmond	2	3	3	2	3	2	2	3	3	3	3	1
Feigelstock Imre	19	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Friebert József	2	3	3	19	3	3	3	3	3	2	3	1
Geiringer Zsigmond	1	19	1	1	19	2	19	2	3	3	2	1
10 Gergely József	3	3	3	3	2	19	3	2	2	3	3	1
Graf Frigyes	3	3	19	3	19	3	2	1	1	3	19	1
Grünwald Fülöp, tdm.	1	2	2	1	2	1	19	2	3	3	3	1
Gyengő Béla	2	2	2	3	3	2	2	2	3	2	3	1
Hahnenkamp Rezső, tdm.	2	2	2	1	19	2	2	1	2	1	3	1
15 Höningsberger Imre, tdm.	2	19	19	2	3	3	2	3	3	2	3	1
Kass László	2	19	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1
Kovács Henrik	1	3	2	19	19	2	2	2	3	1	2	1
László Pál	1	2	3	19	1	1	1	2	2	19	3	1
Lederer Mór, ism.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
20 Lenk Jenő	1	3	2	1	19	2	1	3	19	1	3	1
Meiszner Jenő	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	3	1
Mózes Mór	3	2	19	19	2	1	19	3	3	3	3	1
Petter Imre	2	3	3	3	19	3	3	3	3	3	3	1
Putz Sándor	1	2	2	19	19	2	3	2	19	3	3	1
25 Reiner Frigyes	3	3	19	19	19	1	1	1	2	2	19	2
Rezsek István, tdm.	1	3	19	2	19	1	2	2	2	2	3	1
Rosinger Emil	3	3	2	2	3	3	3	3	2	2	3	2
Rusz Henrik Péter	2	3	2	3	3	2	3	2	3	3	3	1
Schmeykal Tivadar	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1
30 Schwarcz Rezső	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1
Steiner József	2	2	3	2	3	1	19	3	3	3	3	1
Uhlig László, tdm.	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2
Varga Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	19	1	1	1
b) Javító vizsgálatra bocsáttatik:												
Binder Rezső	2	4	3	3	3	3	3	3	3	3	4	1
35 Brandl Antal	2	4	3	3	3	3	2	3	19	3	3	1
Fischer Emil	3	4	3	3	3	3	2	3	3	3	4	2
Fuchs Béla	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	4	1
Kottaun Nándor	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Schischa Lipót	2	4	2	3	2	3	3	2	3	3	3	1

A tanuló neve		Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Szépíráás	Tornázás	Ének	Dolg. külső alkja	Magaviselet
40	Stern Ernő	3	3	4	3	3	2	3	3	4	3	4	2
	Szalai Károly	2	3	4	3	3	3	3	2	2	2	3	1
c) Osztályismétlésre utasítottak :													
	Blum Alfréd	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	4	2
	Bognár Gyula	3	4	4	4	3	4	3	3	2	3	3	1
	Kladler József	3	3	3	4	4	4	4	3	3	3	3	1
45	Kugel Viktor	3	4	3	3	3	4	3	4	m	2	4	2
	Lunyák Ottó	3	3	4	4	3	4	3	3	3	3	3	2
	Rusz Vilmos	3	4	4	3	3	4	4	3	3	3	4	1
	Salczer Béla	3	4	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3
	Wallner Frigyes	2	4	4	3	3	3	3	4	3	3	4	2
d) Vizsgálatlan maradt :													
Winkler Ödön, tdm.													
e) Kimaradt :													
Láng Sándor													
Összesen : 51.													

III. osztály.

Osztályfőnök: *Gruppenberg Fehrentheil Henrik lovag.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiség	Rajzoló geom.	Szabadkézi rajz	Tornázás	Ének	Dolg. külső alakja	Magaviselet
a) Felsőbb osztályba felléphet:													
Adler Frigyes	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3	2	2
Bauer Dezső, öszt.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2
Blum Frigyes, tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	1
Blum Simon, ftdm.	1	1	1	3	1	1	2	2	1	2	2	2	1
5 Czichó Ede	1	1	3	1	3	3	2	1	1	3	3	2	2
Eichinger Károly, ftdm.	1	3	1	3	2	1	3	2	1	2	2	3	2
Eöry Iván	1	1	3	3	2	3	3	1	1	2	2	2	1
Feiglstock Lipót	1	1	2	3	1	1	2	2	2	3	3	2	1
Fürst Samu, ftdm.	1	1	2	1	1	1	2	1	3	2	2	3	1
10 Gálos Gyula	1	1	3	3	2	3	3	2	3	3	3	4	2
Goldschmiedt Miksa	3	1	1	1	2	2	3	2	2	3	2	3	1
Groff Sándor, tdm.	1	1	1	1	1	2	3	1	2	1	2	2	1
Grüner Géza, ftdm.	1	1	1	3	2	3	3	2	2	1	2	2	1
Horovitz Mór	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	4	2
15 Horváth György, ftdm.	1	1	2	3	2	2	3	3	2	2	1	3	1
Kóbor Henrik, ism.	3	3	2	3	2	2	3	2	1	3	2	2	1
Koch József	1	1	1	1	1	2	3	2	2	2	3	3	1
Kohn Gyula, tdm.	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	2	1
Kollwentz Géza, tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	m	1	1	1
20 Kollwentz Ödön, tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	m	1	1	1
Lackenbacher Mór	3	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	4	1
Lederer Manó	1	1	1	3	2	3	3	2	3	3	3	4	1
Lerchenfeld Mátyás	1	1	1	3	2	3	3	2	3	3	2	2	1
Leyrer Frigyes	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	4	1
25 Mally Nándor, tdm.	1	1	3	3	2	2	3	2	2	3	2	3	1
Nagy Lajos	1	1	3	3	2	2	3	2	3	2	3	3	1
Pachhoffer Vilmos, ftdm.	1	1	1	3	2	3	2	2	1	2	2	2	1
Pintér Tódor	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	1
Pollák Henrik	3	1	3	3	1	3	3	2	2	1	3	3	2
30 Pregardt-Paur Oszkár, ism.	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	3	2
Putz József	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	2	1
Riedl Sándor	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1
Rosenfeld Gyula	3	3	3	3	2	3	3	2	3	3	3	3	1
Rosenits Pál, ftdm.	2	2	2	3	2	2	3	1	1	3	3	2	2
35 Schischa Lipót, ftdm.	2	2	1	1	1	2	3	2	2	3	3	3	1
Schummel Sándor	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1
Fritremmel István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tschik Lajos	2	3	2	3	3	2	3	2	2	3	3	2	2
Unger Károly, ism.	2	2	2	3	2	3	3	2	1	3	3	3	2
40 Vendl Aladár, tdm., öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zollschan Ignác	1	1	1	2	1	2	2	1	2	2	2	2	1

IV. osztály.

Osztályfőnök: Seemann Kálmán.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Vegytan	Mennyiség	Rajzoló geom.	Szabakézi rajz	Tornázás	Ének	Dolg. külső alakja	Magaviselet
a) Felsőbb osztályba fellephet:													
Blumschein Károly, ism.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	2	2
Csikor László, mgt.	2	3	3	2	3	3	3	3	2	—	—	—	—
Fischer Imre	2	3	2	3	3	3	3	3	3	m.	2	3	2
Freiszler Vilmos	2	2	2	3	2	3	3	2	1	2	2	3	1
5 Goldner Sándor	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	1
Gruber Gyula, ftdm.	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	2	2	1
Halasi Árpád	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1
Hillebrand Jenő	2	3	2	3	2	3	3	3	2	3	2	4	1
Kohn Gyula	1	3	2	3	2	2	2	1	2	3	2	3	1
10 Kugel Ernő	1	1	1	1	1	2	2	2	2	3	1	2	1
Lenk Sándor	1	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	1
Manninger Ottó	3	3	2	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2
Mayer István	1	1	1	2	1	1	2	1	1	3	1	3	1
Peltzer Ferencz, ism.	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	4	2
15 Rauner Mihály, tdm.	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	3	1
Riemer Gyula	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	1
Schischa Hugó	3	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	3	1
Schummel János	2	3	2	3	2	3	3	1	1	1	2	3	1
Soós Károly	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3	3	1
20 Spitzer Lajos, tdm.	1	3	2	2	3	3	2	2	2	m.	2	3	2
Wilfing Nándor	2	3	2	3	3	3	2	2	2	3	2	3	1
Winkler Andor	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1
b) Javító vizsgálatra bocsáttatik:													
Beer Oszkár, ism.	3	4	3	3	3	3	3	3	3	m.	3	4	2
Beilschmied Gottfried	2	3	3	4	2	3	3	2	1	1	3	3	2
25 Bunzlau Béla	3	3	2	3	4	3	3	3	3	3	3	4	2
Potier Ernő, Chevalier de	3	4	2	3	2	3	3	3	1	3	2	4	2
Salzer Emil	3	3	2	4	3	3	3	2	2	m.	3	4	1
c) Osztályismétlésre utasítatik:													
Boór Nándor	3	4	4	4	3	4	4	3	3	1	3	2	2
Both Lajos	2	4	3	4	3	3	4	3	2	3	3	4	3
30 Czencz István	3	4	4	4	3	3	4	3	2	3	3	3	1
Dvorák Mátyás	3	4	3	3	3	4	4	3	3	3	3	4	2
Goldschmiedt Rezső	3	4	4	4	4	4	3	3	3	2	3	4	1
Hacker Emil	3	4	2	3	2	3	3	3	2	3	3	4	3
Hauer Gyula	3	4	4	4	3	4	4	2	2	3	3	4	1
35 Hengl Ignác	3	4	3	4	3	4	4	3	3	3	3	3	4
Koprizlovits Ferencz	3	4	4	4	4	4	4	3	3	2	3	4	2

XVI

Az érettségi vizsgálatra vonatkozó adatok.

Az érettségi írásbeli vizsgálat május 23., 24., 25. és 26-án volt.

Érettségi írásbeli tételek.

a) **A magyar nyelvből:** 1 Kisfaludy Károly helye a magyar irodalomban. 2. Az energia (természettani értekezés). 3 A magyar alkotmány fejlődésének vázlata az Arany-bullától az 1867. XII. törvenyczikkelyig. 8 tanuló az első-, 1 tanuló a második- és 1 tanuló a harmadik számú tételt választotta. Eredmény: 2 jeles, 6 jó, 2 elégséges.

b) **A német nyelvből:** 1. Szabad dolgozatul: »Non scholae, sed vitae discimus. 2 Fordításul: Az ember lelke. Mind a 10 tanuló a második számú tételt választotta. Eredmény: 3 jeles, 5 jó, 2 elégséges.

c) **A francia nyelvből:** Fordításul: Tanulságos tréfa. Eredmény: 3 jeles, 1 jó, 6 elégséges.

d) **A mennyiségtanból:** 1. Egy geometriai aránylatban az első és második tag összege 9, a harmadik és negyedik tag összege 21, valamennyi tag négyzeteinek összege 190. Állítsuk fel ezen aránylatot. 2. Valamely síkháromszög szögei úgy aránylanak egymáshoz, mint 21 : 26 : 34; a háromszög alapja egyenlő az $r = 13,78$ cm sugarú kör területével. Melyek a háromszög alkatrészei? Eredmény: 2 jeles, 4 jó, 4 elégséges.

Az érettségi vizsgálat eredményének áttekintése.

Hányan jelentkeztek az érettségi vizsgálatra?	Az írásbelin		Hányan bocsáttattak összesen szóbelire?	A szóbelin					Az érettségit végzett ifjak pályaválasztása				
	hány készítette el minden dolgozatát legalább elégséges eredményen;	hány utasított az írásbeli alapján ismétlő vizsgálatra?		hány lett jelesen	hány jól	hány egyszerűen	hány utasított javító vizsgálatra?	hány utasított ismétlő vizsgálatra?	mérnöki	tanári	vegyészeti	katonai	posta és távirói
10	10	1	10	2	1	6	1	1	5	2	1	1	1
				érett?					pályára készült				

Statisztikai táblázatok.

A tanulók áttekintése.

I.

Osztály	Felvételt a tanév folyamán	Vizsgálatot tett				Vallásra nézve volt				Anyanyelvre nézve volt				Nyelvismeretre nézve volt			9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20 és több	
		haladó	magán	ismétlő	összesen	róm. kath.	ág. h. ev.	ev. ref.	izraelita	magyar	német	horvát	cseh	csak magyarul beszél	csak németül beszél	hányan tudnak magy.													
I. A)	35	27	—	3	30	13	4	—	13	13	17	—	—	—	—	30	—	4	10	12	4	—	—	—	—	—	—	—	—
I. B)	36	33	—	3	36	16	5	1	14	16	20	—	—	4	—	36	—	5	11	19	1	—	—	—	—	—	—	—	—
II.	51	48	—	1	49	22	5	—	22	29	20	—	—	10	—	49	—	—	10	20	15	2	2	—	—	—	—	—	—
III.	51	47	—	3	50	24	8	—	18	21	29	—	—	6	—	50	—	—	—	9	14	15	7	4	1	—	—	—	—
IV.	43	38	1	2	41	18	6	2	15	15	25	1	—	3	—	41	—	—	—	—	3	9	17	9	2	1	—	—	—
V.	24	21	1	—	22	8	6	—	8	10	12	—	—	3	—	22	—	—	—	—	—	1	10	6	3	2	—	—	—
VI.	23	19	2	1	22	9	3	—	10	13	7	1	1	5	—	22	—	—	—	—	—	1	2	8	9	—	2	—	—
VII.	17	14	—	3	17	10	4	—	3	10	7	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	2	—	6	7	2	—
VIII.	10	10	—	—	10	6	1	—	3	3	6	1	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	3	3	—
Összesen	290	257	4	16	277	126	42	3	106	130	143	3	1	31	—	277	—	9	31	60	37	28	38	29	16	12	12	5	—

III.

A szülők polgári állása és a tanulók illetősége.

Osztály	Összesen a tanév végén	Östermelők			Iparos			Kereskedő és vállalkozó			Tisztviselő		Katona	Értelmiségi	Személyes szolgálatból élő	Magánzó (nyugdíjas stb.)	A tanulók illetősége					
		önálló		alkalmazott	önálló		alkalmazott	önálló		alkalmazott	köztisztviselő (állami, hatósági)	magán és társulati,					helybeli	megyebeli	más megyebeli	horvát-szlavon orsz.	ausztriai	boszniai
		nagybirtokos és bérlő	kisbirtokos és bérlő		nagyiparos	kisiparos		nagykereskedő	kiskereskedő													
I A)	30	—	1	1	—	6	2	—	7	2	1	3	1	3	3	—	20	6	3	—	1	—
I B)	36	2	1	1	—	8	—	2	8	4	1	1	1	3	3	3	25	8	3	—	—	—
II.	49	—	1	2	2	11	—	—	14	—	5	6	—	6	1	1	31	9	9	—	—	—
III.	50	—	1	1	1	8	2	2	10	—	2	9	—	7	1	6	29	16	4	—	1	—
IV.	41	—	4	1	4	8	—	1	8	—	2	4	2	3	3	1	28	7	5	—	1	—
V.	22	—	—	—	—	1	1	—	6	1	—	2	1	3	—	7	10	6	5	—	1	—
VI.	22	—	1	—	1	1	—	1	3	2	3	5	—	1	1	4	12	3	6	1	—	—
VII.	17	—	—	—	1	8	—	—	2	—	1	2	—	1	—	2	13	2	2	—	—	—
VIII.	10	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	2	1	2	4	3	1	—	1	1
Összesen:	277	2	10	6	9	54	5	6	58	9	15	33	5	26	13	26	172	60	38	1	5	1

IV. A tanulók előmenetelének áttekintése.

Osztály.	Érdemjegy	Vallás tan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Természettan	Vegytan	Mennyiség tan	Rajz- és ábr. geom.	Szabadkézi rajz	Bölcsészet	Szépírás	Tornázás	Egészség tan	Latin nyelv	Ének	Dolg. kül. alakja	Magaviselet	
I. A.	1	6	2	2	—	—	3	3	—	—	3	4	—	—	3	1	—	—	3	1	18	
	2	13	3	6	—	—	6	5	—	—	10	14	—	—	14	9	—	—	9	9	10	
	3	11	18	18	—	—	17	16	—	—	13	10	—	—	13	16	—	—	18	19	1	
	4	—	7	4	—	—	4	6	—	—	4	2	—	—	—	4	—	—	—	1	1	
	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	M	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I. B.	1	4	1	—	—	—	1	2	—	—	3	2	—	—	8	4	—	—	3	—	22	
	2	17	7	12	—	—	14	12	—	—	12	13	—	—	21	18	—	—	14	7	11	
	3	15	20	20	—	—	16	16	—	—	17	18	—	—	7	12	—	—	19	16	1	
	4	—	8	4	—	—	5	6	—	—	4	3	—	—	—	1	—	—	—	9	2	
	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	
	M	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
II.	1	11	2	3	—	—	7	5	—	—	11	7	—	—	6	1	—	—	6	1	37	
	2	20	14	19	—	—	15	16	—	—	13	17	—	—	17	19	—	—	11	6	11	
	3	18	21	20	—	—	23	26	—	—	20	23	—	—	24	27	—	—	32	34	1	
	4	—	12	7	—	—	4	2	—	—	5	2	—	—	2	1	—	—	—	8	—	
	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	M	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
III.	1	13	11	11	9	13	—	—	9	—	5	13	15	—	—	10	—	—	7	4	34	
	2	17	19	18	6	19	—	—	13	—	8	26	21	—	—	16	—	—	19	19	16	
	3	20	18	21	26	18	—	—	27	—	35	11	14	—	—	22	—	—	24	17	—	
	4	—	2	—	9	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	
	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	M	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
IV.	1	6	2	3	1	—	3	—	—	1	—	5	7	—	—	8	—	—	4	—	21	
	2	16	4	17	6	—	12	—	—	5	10	11	18	—	—	10	—	—	18	4	15	
	3	19	21	16	21	—	23	—	—	27	22	25	16	—	—	18	—	—	18	21	3	
	4	—	14	5	13	—	3	—	—	8	9	—	—	—	—	—	—	—	—	15	1	
	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	M	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	
V.	1	14	3	7	3	7	—	3	—	3	5	11	7	—	—	4	—	—	3	4	15	
	2	5	12	4	4	8	—	8	—	6	7	3	10	—	—	9	—	—	2	10	4	
	3	3	7	10	13	7	—	10	—	9	9	6	5	—	—	7	—	—	2	7	1	
	4	—	—	1	2	—	—	1	—	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	4	1	
	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	M	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
VI.	1	12	3	9	5	9	—	6	—	1	3	8	4	—	—	3	—	—	6	8	16	
	2	8	10	6	8	9	—	9	—	10	7	6	9	—	—	7	—	—	6	3	3	
	3	2	9	7	8	4	—	7	—	9	8	8	8	—	—	7	—	—	1	6	1	
	4	—	—	—	1	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
	M	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	
VII.	1	8	5	1	3	4	—	2	3	—	1	4	5	—	—	4	4	1	4	1	9	
	2	7	9	5	5	6	—	4	4	—	7	2	6	—	—	6	10	2	13	3	8	
	3	2	3	11	9	7	—	10	10	—	8	8	6	—	—	5	3	3	—	11	—	
	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	M	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	
VIII.	1	7	2	3	2	3	—	—	4	—	3	5	5	4	—	4	—	—	2	3	0	
	2	3	3	5	3	5	—	—	1	—	2	4	4	4	—	4	—	—	1	7	1	
	3	—	5	2	4	2	—	—	5	—	5	1	—	2	—	1	—	—	2	—	—	
	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	M	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	

A »Középiskolai Rendtartás« 52. §-ában előírt értekezés a kellő pénzfedezet hiánya miatt elmaradt.

TARTALOM

	Lap
I. Adatok az intézet 1898/99. tanévi történetéhez	3— 8
II. Személyzet	9—10
III. A tanárok tudományos és irodalmi munkássága	11
IV. A rendes tárgyak felosztása	12—13
V. Tananyag	14—30
VI. Írásbeli dolgozatok kimutatása	31—33
VII. A könyvtárak gyarapodása	34—37
VIII. A szertárak gyarapodása	38—40
IX. Jótékonycélú alapok	41—51
X. Segélyezések	52—54
XI. A »Berzsényi kör« működése	55—56
XII. Rendeleték	57
XIII. Az 1899—900. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke	58—61
XIV. A jövő tanévre és a tanulók felvételére vonatkozó közlemények	62—66
XV. A tanulók érdemsorozata	67
XVI. Az érettségi vizsgálatokra vonatkozó adatok	80
XVII. Statisztikai táblázatok	81—84
